

*Η παρούσα πτυχιακή αφιερώνεται στην
Γιαγιάκα μου
που μ' άφησε νωρίς και δεν πρόλαβε να την διαβάσει,
καθώς επίσης και στον Κ. Αντώνη που κάποτε μ' έμαθε
να διεκδικώ τους στόχους μου!!!*

*Ευχαριστώ θερμά τον κ. Κρατικοβόρδο για την πολύτιμη βοήθεια και
συμπαραστάσή του για να ολοκληρωθεί αυτή η εργασία!
Επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω στην Δ. Λέττα,
την Ν. Κατερίνα, τον Π. Γιώργο, τον Κ. Μιχάλη, τον Α. Λεωνίδα,
την Α. Αθηνά, την Ν. Αλέκα, τον Α. Κώστα, την Τ. Ελευθερία,
τον Μ. Μιχάλη που υπήρξαν τα «θεμέλια» μου 4 ολόκληρα χρόνια και
με τη φιλία, την υπομονή και τις συμβουλές τους κατάφερα να φτάσω
στο τελευταίο σκαλοπάτι των σπουδών μου!!!!*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°</u>	Σελ.
<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ</u>	
1.1 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	1
1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	5
1.2.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ.....	6
1.2.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	8
1.2.3 ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	9
1.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	14
1.4 ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....	16
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°</u>	
<u>ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ</u>	
2.1 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	17
2.1.1 ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΗΜΕΡΑ.....	19
2.1.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	22
2.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....	23
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°</u>	
<u>ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗΝ Α.Τ.Εbank</u>	
3.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.....	25
3.2 ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank.....	27
3.2.1 ΤΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank.....	29
3.3 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank.....	30
3.3.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.....	30
3.3.2 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ.....	30
3.3.3 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ.....	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

4.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ.....	35
4.2 ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	37
4.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ.....	55
5.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ.....	56
5.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank.....	59

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	81
-------------------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από την στιγμή που το χρήμα ξεκίνησε να «ηγεί» τους πάντες και τα πάντα, ο άνθρωπος αναγκάστηκε να επινοήσει μεθόδους για την σωστή ροή και τον έλεγχό του και να τις εμπιστευτεί. Έτσι σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη οικονομία υιοθετήθηκαν τα οφέλη από τη μέθοδο της χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Η ανάλυση διενεργείται ετήσια ή περιοδικά και σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες. Μεγάλο μέρος της εργασίας αναφέρεται στους οικονομικούς δείκτες, όπου οι περισσότεροι χρησιμοποιούνται από αναλυτές για προσδιορισμό κινδύνου, έλεγχο επενδύσεων και λήψης - οικονομικής φύσεως – αποφάσεων. Βασικό κλειδί για κάθε ανάλυση που φέρνει εις πέρας είτε η κάθε επιχείρηση είτε ο κάθε οργανισμός, αποτελούν οι δείκτες που απαντούν σωστότερα στα μεγέθη που θέλει ν' αναλύσει. Μια λογική σχέση αποτελεί η συγκρισιμότητα των μεγεθών και τα ποσά των λογαριασμών.

Στοιχεία για τον υπολογισμό αριθμοδεικτών μπορούμε ν' αντλήσουμε από τον ισολογισμό, τους λογαριασμούς εκμετάλλευσης και τους λογαριασμούς κερδών και ζημιών. Όσον αφορά τα λογιστικά αυτά δεδομένα, αξίζει να σημειωθεί ότι κάθε αναλυτής-επενδυτής, πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν του, ότι υπάρχει η πιθανότητα να οδηγηθεί σε λανθασμένες εκτιμήσεις εάν ο ίδιος δεν προσέξει κάποια στοιχεία που υπάρχουν στους λογαριασμούς. Για να γίνει αυτό, πρέπει οι αριθμοδείκτες να υπολογίζονται σε τακτές χρονικές στιγμές. Έτσι, κάθε επιχείρηση έχει την δυνατότητα πραγματοποίησης της σύγκρισής της με άλλες, εφόσον οι αριθμοδείκτες υπολογίζονται κατά την ίδια χρονική στιγμή. Οι δείκτες δεν εξηγούν μια εξέλιξη, απλά την επισημαίνουν.

Η πτυχιακή μου εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο καταγράφονται βασικοί όροι, αρχές και μέθοδοι της χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Στο δεύτερο κεφάλαιο έκανα μία εκτενή αναφορά στο τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας. Στο τρίτο κεφάλαιο ασχολήθηκα ειδικά με την ΑΤΕbank και τους στόχους της. Στο τέταρτο κεφάλαιο μελέτησα εκτενέστερα την «έννοια» του αριθμοδείκτη,

κατέγραψα ένα σεβαστό αριθμό και παρουσίασα κάποιους από αυτούς και τη χρήσή τους . Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο γνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο της εφαρμογής της χρηματοοικονομικής ανάλυσης από τις Τράπεζες έκανα μία προσπάθεια προσέγγισης και σύγκρισης αριθμοδεικτών. Για την διεξαγωγή της μελέτης αυτής τα στοιχεία πάρθηκαν από τον ισολογισμό και τ' αποτελέσματα χρήσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1.1 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Λέγοντας οικονομικές καταστάσεις¹, εννοούμε μια σειρά λογαριασμών και πινάκων που καταρτίζονται σε σταθερές χρονικές περιόδους και μας δίνουν πληροφορίες, για τη διαμόρφωση σαφούς γνώμης για την οικονομική μονάδα. Θεωρείται, ότι αλληλοσυμπληρώνονται και έτσι η μελέτη τους γίνεται πιο εύκολη και αποτελεσματική.

Οι οικονομικές καταστάσεις είναι οι εξής:

- 1) Η Κατάσταση Ισολογισμού Τέλους Χρήσης
- 2) Η Κατάσταση Λογαριασμού Των Αποτελεσμάτων Χρήσης
- 3) Ο Πίνακας Διαθέσεως Των Αποτελεσμάτων
- 4) Η Κατάσταση Του Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης
- 5) Το Προσάρτημα Του Ισολογισμού Και Των Αποτελεσμάτων Χρήσης

Οι τρεις πρώτες από τις παραπάνω καταστάσεις, καταρτίζονται σύμφωνα με τα υποδείγματα που περιλαμβάνονται στο Π.Δ 1123/1980 "περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της προαιρετικής εφαρμογής του ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ" (ΦΕΚ Α' 75/1980), σε συνδυασμό με όσα ορίζονται στο προεδρικό διάταγμα αυτό αναφορικά με το περιεχόμενο κάθε κατηγορίας και κάθε λογαριασμού που αναφέρονται σ' αυτές.

Για ορισμένες επιχειρήσεις όπως οι ανώνυμες εταιρείες, οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και οι ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες, η σύνταξη των καταστάσεων αυτών, εκτός από τον λογαριασμό γενικής εκμετάλλευσης, είναι υποχρεωτική όπως ορίζονται και από άλλους νόμους². Επιπλέον, επιβάλλεται η δημοσιότητά τους ώστε να μπορούν να γίνουν γνωστές σε όσους ενδιαφέρονται. Για τον έγκυρο σχηματισμό γνώμης, οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να διέπονται από σαφήνεια. Δηλαδή, ο τρόπος κατάρτισής τους θα πρέπει να γίνεται με σαφή και επαρκή -ολοκληρωμένο- τρόπο.

¹ βλ. Αργύρης Λεων. Αδαμίδης, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σελ. 21

² Ν2190/1920 "περί ανώνυμων εταιριών", όπως κωδικοποιήθηκε με το Β.Δ 174/1963 και συμπληρώθηκε-τροποποιήθηκε με το Π.Δ 409/1986 και Ν3190/1955 "περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης" όπως τροποποιήθηκε-συμπληρώθηκε με το Π.Δ 419/1986

Στη συνέχεια, θα κάνουμε μια μικρή αναφορά σε κάθε μία από τις ανωτέρω³ οικονομικές καταστάσεις:

1)ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

Ισολογισμός είναι ο πίνακας που δείχνει τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού μιας επιχείρησης με την αξία τους και στο ίδιο νόμισμα σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Χωρίζεται σε δύο στήλες. Στην αριστερή στήλη γράφονται τα στοιχεία με την αξία τους που ανήκουν στην επιχείρηση και στην δεξιά στήλη τα ποσά που οφείλονται σε τρίτους. Το ενεργητικό χωρίζεται στο Πάγιο Ενεργητικό και στο Κυκλοφορούν.

A. Το Πάγιο Ενεργητικό αποτελείται από τα στοιχεία εκείνα, που η επιχείρηση έχει στην κατοχή της για μεγάλο χρονικό διάστημα. Δηλ:

- I. Τα ασώματα πάγια στοιχεία (π.χ υπεραξία, φήμη.)
- II. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία (π.χ γήπεδα, κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός) και
- III. Τις επενδύσεις (μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε μετοχές άλλων εταιρειών για εμπορικούς σκοπούς.)

B. Το Κυκλοφορούν Ενεργητικό αποτελείται από:

- I. Τ' αποθέματα (πρώτες ύλες, παραγωγή σε εξέλιξη, έτοιμα προϊόντα, ανταλλακτικά συντήρησης.)
- II. Εισπρακτέους λογαριασμούς (χρεώστες-ποσά που οφείλονται από πελάτες, που προκύπτουν από συνηθισμένες συναλλαγές.)
- III. Μετρητά (περιλαμβάνει όλα τα ισοδύναμα των μετρητών, για παράδειγμα βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις και άλλα ρευστοποιήσιμα χρεόγραφα.)
- IV. Λοιπά (όλα τα υπόλοιπα βραχυπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία, π.χ προκαταβολές σε προμηθευτές, ποσά που οφείλονται στην εταιρεία από μη εμπορικές συναλλαγές.)

³βλ. Ciaran Walsh, Αριθμοδείκτες και management, σελ.36 – Τριάντος Νικόλαος, Χρηματοοικονομική Λογιστική I, σελ.10 – Ανδρέα Μ.Ρεβάνογλου / Ιωάννη Δ.Γεωργόπουλου, Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Λ.Σ, σελ.367-369

Το Παθητικό χωρίζεται στα Ίδια Κεφάλαια, στα Μακροπρόθεσμα Δάνεια και στις Τρέχουσες Υποχρεώσεις.

A. Τα Ίδια Κεφάλαια αποτελούνται από:

- I. Εκδοθείσες κοινές μετοχές (ονομαστική αξία, εσωτερική αξία, χρηματιστηριακή αξία.)
- II. Αποθεματικά κεφάλαια (πλεονάσματα που ανήκουν στους κοινούς μετόχους, προερχόμενα από πηγές, εκτός από τις κανονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες.)
- III. Αποθεματικό κερδών (πλεονάσματα που προέρχονται από τις επιχειρηματικές συναλλαγές. Ενώ είναι διαθέσιμα για διανομή ως μερίσματα, δεν χρησιμοποιούνται συχνά, γι' αυτό το σκοπό τείνουν ν' αποτελέσουν μέρος του παγίου κεφαλαίου της εταιρείας.)

B. Τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι εκείνα που η διάρκειά τους επεκτείνεται πέραν του ενός έτους (ενυπόθηκα δάνεια, ομολογιακά δάνεια, μεσοπρόθεσμα δάνεια, ομολογίες.)

Γ. Τρέχουσες Υποχρεώσεις (όλες οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δηλ εκείνες που πρέπει να πληρωθούν μέσα σ' ένα χρόνο.)

- I. Πληρωτέοι λογαριασμοί (πιστωτές-ποσά που οφείλονται σε προμηθευτές και προκύπτουν από συνηθισμένες επιχειρηματικές δοσοληψίες.)
- II. Βραχυπρόθεσμα δάνεια (τραπεζικές υπεραναλήψεις και κάθε έντοκο βραχυπρόθεσμο χρέος.)
- III. Λοιπά (κάθε άλλη βραχυπρόθεσμη υποχρέωση π.χ οφειλόμενες πληρωμές, τόκοι, βραχυπρόθεσμοι φόροι, οφειλόμενα μερίσματα.)

Τέλος, για να είναι ένας ισολογισμός "σωστός" θα πρέπει το σύνολο του ενεργητικού να ισούται με το σύνολο του παθητικού. Σε αντίθετη περίπτωση, σημαίνει πως έχει συμβεί κάποιο λάθος κατά τη σύνταξή του.

2)ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Ο λογαριασμός "αποτελέσματα χρήσης", δημιουργείται μόνο στο τέλος της χρήσης για τον προσδιορισμό των συνολικών καθαρών αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών) που η επιχείρηση πραγματοποιεί απ' όλες τις δραστηριότητες της από την αρχή μέχρι το τέλος της χρήσης. Τα στοιχεία απεικονίζονται σε δύο στήλες. Στα στοιχεία της κλειόμενης χρήσης και στα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης. Είναι ο συνδυαστικός κρίκος μεταξύ του ισολογισμού

έναρξης και του ισολογισμού κλεισίματος μιας λογιστικής περιόδου. Στόχος της είναι, να προσδιορίζει τα συνολικά έσοδα που αποκτήθηκαν και τα συνολικά έξοδα που συνέβησαν κατά την περίοδο αυτή. Η διαφορά μεταξύ αυτών των αξιών μας δίνει το κέρδος εκμετάλλευσης. Στην ουσία δηλαδή μετρά την αποδοτικότητα της λειτουργίας κάθε χρήσης.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού "αποτελέσματα χρήσης", μας δείχνει το καθαρό αποτέλεσμα της χρήσης, που πραγματοποίησε η επιχείρηση την περίοδο αυτή. Αν έχουμε πιστωτικό υπόλοιπο τότε το αποτέλεσμα παρουσιάζει κέρδος, ενώ αν έχουμε χρεωστικό υπόλοιπο το αποτέλεσμα παρουσιάζει ζημιά. Ο λογαριασμός αυτός στο τέλος θα μεταφερθεί σ' άλλο λογαριασμό που λέγεται "αποτελέσματα προς διάθεση".

3) ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ⁴. Επίσης καταχωρίζεται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων και δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης.

Τα στοιχεία του πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων απεικονίζονται σε δύο στήλες, οι οποίες αντιστοιχούν στη χρήση που αφορά ο ισολογισμός και στην προηγούμενη.

4) ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ "ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ"

Η κατάσταση του λογαριασμού "γενικής εκμετάλλευσης", καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ. Επίσης, καταχωρίζεται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων. Η κατάσταση αυτή δε δημοσιεύεται υποχρεωτικά.

Όλα τα στοιχεία της κατάστασης του λογαριασμού "γενικής εκμετάλλευσης" απεικονίζονται σε δύο στήλες, οι οποίες αντιστοιχούν στη χρήση στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός και στην προηγούμενη.

Παρουσιάζει το οργανικό αποτέλεσμα της χρήσης, καθώς και τ' αναλυτικά στοιχεία του μικτού κέρδους.

5) ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης είναι ένα ακόμα βασικό συμπλήρωμα των οικονομικών καταστάσεων. Οι πληροφορίες που μας δίνονται από αυτό

⁴Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

είναι είτε πρόσθετες είτε επεξηγηματικές. Σκοπός τους είναι να διευκολύνουν όλους όσους ενδιαφέρονται να κατανοήσουν το περιεχόμενό τους και να διαπιστώνουν την αληθινή οικονομική κατάσταση και τ' ακριβή αποτελέσματα.

Πληροφορίες που πρέπει ν' αναφέρονται στο προσάρτημα είναι οι πρόσθετες αποσβέσεις, οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων, στοιχεία για τις συμμετοχές της οικονομικής μονάδας σε άλλες επιχειρήσεις καθώς και οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν για την αποτίμηση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων.

1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Με τον όρο της "Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης"⁵, εννοούμε την ποσοτική και ποιοτική ερμηνεία, διερεύνηση και αξιολόγηση της πληροφόρησης που παρέχεται από τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων (κατάσταση ισολογισμού τέλους χρήσης, κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης, πίνακας διαθέσεως των αποτελεσμάτων, κατάσταση λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, προσάρτημα ισολογισμού και αποτελεσμάτων χρήσης).

Η ανάλυση αυτών των στοιχείων, στοχεύει στη διαπίστωση της ορθολογικής ή μη δομής των στοιχείων της περιουσίας μιας επιχείρησης. Συνεπώς, οι πληροφορίες που παρέχονται από τις λογιστικές καταστάσεις, μπορούν να βοηθήσουν -σε μεγάλο βαθμό- τους ενδιαφερόμενους, να πάρουν ορθές αποφάσεις για τις επιχειρηματικές μονάδες τους. Αρκεί, να υπάρξει σωστή και προσεκτική μελέτη, τόσο των λογιστικών καταστάσεων, όσο και των σημειώσεων που τις συνοδεύουν. Και αυτό, γιατί περιέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους ετήσιους απολογισμούς, που καταρτίζουν οι επιχειρήσεις, καθώς και σε άλλα εξωλογιστικά δεδομένα.

Όπως είναι γνωστό, οι πιο βασικές λογιστικές καταστάσεις είναι ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Αξίζει να σημειωθεί, πως είναι η κύρια πηγή πληροφοριών για την αποτελεσματική λειτουργία μιας επιχείρησης. Οι παραπάνω όμως λογιστικές καταστάσεις παρουσιάζουν κάποια μειονεκτήματα όπως:

- 1) Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται, είναι πολύ συνοπτικά και ανομοιόμορφα καταταγμένα, δεδομένου ότι, για την κατάρτιση τους δεν υπάρχει ένας ενιαίος τύπος υποχρεωτικός για όλες τις επιχειρήσεις.

⁵ βλ. Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, σελ. 19

2)Ο χρόνος που μεσολαβεί από το τέλος της χρήσης, στην οποία αναφέρονται, μέχρις ότου δημοσιευθούν και γίνουν γνωστές στο ευρύ κοινό, είναι αρκετά μακρύς.

Για την αποφυγή λοιπόν, των οποιοδήποτε μειονεκτημάτων χρησιμοποιείται η χρηματοοικονομική ανάλυση. Το πρόσωπο που διενεργεί αυτές τις αναλύσεις, ονομάζεται "αναλυτής". Σκοπός του αναλυτή, είναι να μετατρέπει ποικίλα, δυσνόητα οικονομικά στοιχεία και αριθμούς σε χρήσιμες - για την επιχείρηση - πληροφορίες.

1.2.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ

Τα λογιστικά δεδομένα μιας οποιασδήποτε επιχείρησης παρουσιάζονται γενικά με τη μορφή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι χρηματοοικονομικές αυτές καταστάσεις, χρησιμοποιούνται από ποικίλα άτομα, έχοντας διαφορετικό σκοπό ο καθένας. Μέσω της ανάλυσης των καταστάσεων μπορούν να ενημερωθούν για την επαγγελματική "πρόοδο" της επιχείρησης και να προβλέψουν τις μελλοντικές της δυνατότητες για την διατήρηση της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της αποφασιστικής σημασίας των πλευρών της. Δηλαδή, μεταξύ της ρευστότητας, της σταθερότητας, της αποδοτικότητας και της δυνατότητας ανάπτυξης.

Όταν μια επιχείρηση έχει ρευστότητα, σημαίνει πως είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της, καθώς αυτές γίνονται ληξιπρόθεσμες⁶.

Η σταθερότητα, διακρίνει τις επιχειρήσεις οι οποίες είναι σε θέση να πραγματοποιούν τις πληρωμές για τόκους και χρεολύσια, καθώς και τις πληρωμές που αντιστοιχούν στην κανονική διανομή μερίσματος στους μετόχους της.

Αποδοτικότητα, είναι η σχέση που υπάρχει μεταξύ του κέρδους που πραγματοποιεί η επιχείρηση και του κεφαλαίου που χρησιμοποιεί.

Τέλος, η δυνατότητα ανάπτυξης μετριέται με την επέκταση και ανάπτυξη σε νέες αγορές, το ποσοστό ανάπτυξης στις υπάρχουσες αγορές, το ποσοστό αύξησης στα κέρδη ανά μετοχή και το ύψος δαπανών για έρευνα.

Για να γίνει σωστή και πλήρης ανάλυση των καταστάσεων θα πρέπει να υπάρξει εξοικείωση με τις βασικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Ανάλογα με το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και τις επιδιώξεις των ενδιαφερόμενων για την ανάλυση, εξαρτάται και το είδος της χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Εκείνοι οι οποίοι πραγματοποιούν την ανάλυση

⁶ Υποχρεώσεις που δεν έχουν πληρωθεί στη συμφωνηθείσα λήξη

(μέτοχοι, επενδυτές, πιστωτές, διοίκηση, κρατικές υπηρεσίες, εργαζόμενοι κ.τ.λ) μπορούν να χρησιμοποιούν διαφορετικοί μέθοδοι ανάλυσης ανάλογα με τον σκοπό του καθενός. Οι καταστάσεις αυτές, πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο πλήρες και περιεκτικές έτσι ώστε, να καλυφθούν τα διάφορα ενδιαφέροντα και οι απόψεις αυτών των χρηστών.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, είναι το μέσον αξιολόγησης της διοίκησης μιας επιχείρησης. Δηλαδή, αν και κατά πόσο αποτελεσματική και ικανή είναι κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της. Επιπρόσθετα, οδηγεί στην διάγνωση των επιχειρηματικών προβλημάτων και βοηθάει στην πρόβλεψη της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης στο μέλλον.

Επίσης, με την ανάλυση ο κάθε εργαζόμενος ενημερώνεται για το πόσο κερδοφόρα είναι η επιχείρηση. Έτσι μπορεί να προβλέψει και την ικανότητά της να καταβάλλει στο προσωπικό το μισθό του.

Για να είναι αποτελεσματική μια ανάλυση, θα πρέπει όσοι την εκτελούν να στηρίζονται σε συγκεκριμένα πορίσματα και στοιχεία. Απαραίτητο, είναι οι συγκρίσεις και ο υπολογισμός σχέσεων. Έτσι το αποτέλεσμα θα είναι έγκυρο και εύκολα κατανοητό.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων χωρίζεται σε δύο είδη⁷:

A. Ανάλογα με τη θέση του αναλυτή

Σ' αυτό το είδος έχουμε την εσωτερική και την εξωτερική ανάλυση.

I. Η εσωτερική ανάλυση, διενεργείται από άτομα που συνδέονται άμεσα με την επιχείρηση και επιθυμούν να προσδιορίσουν το βαθμό αποδοτικότητας της, καθώς και να ερμηνεύσουν τις μεταβολές της οικονομικής της θέσης. Επιπλέον, με τη μελέτη των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης, είναι δυνατή η πρόβλεψη για την πρόοδο που έχει μέσα σε κάποιο χρονικό διάστημα.

Τα άτομα που κάνουν την ανάλυση, μπορούν να ελέγξουν τους λογαριασμούς και τα λογιστικά έγγραφα μέσω των λογιστικών βιβλίων που βρίσκονται στην επιχείρηση. Κατ' αυτόν τον τρόπο η ανάλυση γίνεται πιο διαυγής και εύκολα προσβάσιμη.

II. Η εξωτερική ανάλυση, διενεργείται από άτομα που δεν ανήκουν στην επιχείρηση. Αυτό το είδος της ανάλυσης είναι πιο γενικό διότι βασίζεται στις λογιστικές καταστάσεις που δημοσιεύονται, καθώς και στις εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών.

⁷βλ. Ανδρέα Μ.Ρεβανόγλου / Ιωάννη Δ.Γεωργοπούλου, Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Λ.Σ, σελ.398 – Νικήτα Α.Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, σελ.20/28

Με την εξωτερική ανάλυση ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι για την αποδοτικότητα της επιχείρησης. Δηλαδή, για το ύψος και τη σταθερότητα των καθαρών κερδών της, καθώς και κατά πόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στο μέλλον. Επιπλέον, μπορούν τ' άτομα που μελετάνε τ' απαραίτητα αυτά στοιχεία, να ενημερωθούν για την οικονομική θέση της επιχείρησης. Δηλαδή, αν υπάρχει η δυνατότητα πληρωμής ληξιπρόθεσμων τόκων, υποχρεώσεων και καταβολής μερισμάτων χωρίς διακοπή. Επιπρόσθετα, ενημερώνονται για το αν είναι ικανή η επιχείρηση να εκμεταλλευτεί ευκαιρίες που μπορεί να της παρουσιαστούν, καθώς επίσης και αν έχει τ' απαραίτητα "φόντα" για να φέρει εις πέρας τις τρέχουσες υποχρεώσεις τις στο παρόν και στο μέλλον.

B. Ανάλογα με τα στάδια διενέργειας της ανάλυσης

Σ' αυτή την κατηγορία συναντάμε την τυπική και την ουσιαστική ανάλυση.

- I. Η τυπική ανάλυση, ελέγχει την εξωτερική διάρθρωση του ισολογισμού και του λογαριασμού των αποτελεσμάτων χρήσεως, προβαίνει στις ενδεικνυόμενες διορθώσεις, στρογγυλοποιήσεις, ομαδοποιήσεις, ανακατατάξεις, ανασχηματισμούς και συμπληρώνει τα σε απόλυτους αριθμούς κονδύλια με σχετικούς αριθμούς (αριθμούς σε ποσοστά επί τοις εκατό).
- II. Η ουσιαστική ανάλυση, βασίζεται στα δεδομένα της τυπικής ανάλυσης, αλλά επεκτείνεται και στην εξεύρεση, επεξεργασία διαφόρων αριθμοδεικτών οι οποίοι δίνουν την πραγματική εικόνα της επιχείρησης.

1.2.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η διοίκηση της επιχείρησης⁸ ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τη σύνθεση και τη διάρθρωση των κεφαλαίων της, όπως και για τις προοπτικές και την κερδοφόρα δυναμικότητα αυτής. Ως εκ τούτου, η οικονομική ανάλυση των στοιχείων μιας επιχείρησης αποτελεί το κυριότερο εργαλείο στα χέρια της διοικήσεως της,

Εκείνοι οι οποίοι διενεργούν την ανάλυση, μπορούν να εμβαθύνουν περισσότερο τη μελέτη τους και έτσι ο έλεγχος να είναι πιο έγκαιρος. Αυτό, γιατί έχουν την δυνατότητα να κάνουν συχνή χρήση των βιβλίων, αφού είναι άτομα της ίδιας της

⁸ βλ. Νικήτα Α.Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, σελ.26

επιχείρησης. Επιπρόσθετα, μ' αυτό τον τρόπο της ανάλυσης είναι δυνατή η αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Με την τακτική παρατήρηση και ανάλυση του μεγέθους των μεταβολών των οικονομικών στοιχείων, η διοίκηση είναι σε θέση να συνάψει πολύτιμα συμπεράσματα τα οποία είναι σημαντικά τόσο για τη δραστηριότητα όσο και για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Επιπλέον, την καθιστά ικανή να προβαίνει στη λήψη κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση τυχόν δυσμενών συνθηκών.

1.2.3 ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Οι κυριότεροι μέθοδοι⁹ που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων είναι:

Α. Η ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ Ή ΚΑΘΕΤΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Αυτή η μέθοδος περιλαμβάνει την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων "κοινού μεγέθους" και τον υπολογισμό των διαφόρων αριθμοδεικτών.

Σύμφωνα με την ανάλυση "κοινού μεγέθους" κάθε στοιχείο του ισολογισμού διαιρείται με το σύνολο του ενεργητικού ή του παθητικού, ενώ κάθε στοιχείο της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως διαιρείται με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων. Μ' αυτό τον τρόπο παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής κάθε στοιχείου του ισολογισμού ή των αποτελεσμάτων χρήσεως, χωριστά στο σύνολο κάποιας κατηγορίας στοιχείων.

Όταν αναφερόμαστε στον ισολογισμό, η κάθετη ανάλυση επικεντρώνεται στην κατανομή των κεφαλαίων της επιχειρήσεως μεταξύ των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων (πάγιο, διαθέσιμο, κυκλοφορούν) καθώς και στις πηγές προελεύσεως των κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

Στην περίπτωση τώρα της κατάστασης των αποτελεσμάτων χρήσεως η εμφάνιση σε ποσοστά είναι ουσιαστική αφού κάθε στοιχείο έχει άμεση σχέση με τις πωλήσεις. Έτσι γίνεται αμέσως αντιληπτό το ποσοστό των πωλήσεων που έχει παραμείνει ως κέρδος και το ποσοστό που έχει αναλωθεί από κάθε είδος εξόδου.

⁹ βλ. Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, σελ. 33/309/322

Με τους παραπάνω δύο τρόπους γίνεται ευκολότερη η σύγκριση ανάμεσα στις επιχειρήσεις, καθώς και στα στοιχεία που διαχρονικά υπάρχουν και είναι διαφορετικού μεγέθους.

Β. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ Ή ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Η κατάταξη των στοιχείων κατά κατηγορίες για μια σειρά ετών και η σύγκρισή τους μηνιαία, τριμηνιαία, εξαμηνιαία και ετήσια με άλλα ίδια ή παρόμοια προηγούμενων ετών ή χρήσεων, αναφέρεται στη συγκριτική ή διαχρονική μέθοδο αναλύσης. Οι καταστάσεις, με λογιστικά στοιχεία δύο ή περισσότερων χρήσεων ονομάζονται συγκριτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Οι συγκριτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις βοηθούν στη διεξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη φύση και τις τάσεις των τρεχουσών μεταβολών, που συμβαίνουν στην επιχείρηση και όσες περισσότερες συγκρίσιμες καταστάσεις χρησιμοποιούνται τόσο πιο σαφή συμπεράσματα θα προκύψουν. Η απεικόνιση των εν λόγω μεταβολών, γίνεται διαχρονικά τόσο σε απόλυτα μεγέθη όσο και σε ποσοστά. Ο υπολογισμός των μεταβολών των στοιχείων του ισολογισμού και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσεως είναι εύκολος. Σε περίπτωση όμως που έχουμε αρνητικά μεγέθη στο έτος βάσης και θετικά αργότερα ή δεν υπάρχει κάποιο στοιχείο στο έτος βάσης, τότε δεν μπορεί να υπολογιστεί ποσοστιαία μεταβολή.

Παράλληλα όμως, θα πρέπει να πληρούνται και οι εξής προϋποθέσεις έτσι ώστε να μην έχουμε λανθασμένα συμπεράσματα:

- § Θα πρέπει να καταγράφεται οποιαδήποτε μεταβολή στις συνθήκες ή στη φύση των στοιχείων.
- § Να τηρούνται οι λογιστικές αρχές σ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο.
- § Ομοιόμορφη κατανομή των στοιχείων σ' όλες τις αναφερόμενες περιόδους.
- § Στις ίδιες επιμέρους ομάδες στοιχείων να είναι ενταγμένα τα αυτά στοιχεία.

Γ. ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΕΙΡΩΝ ΜΕ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΑΣΕΩΣ

Οι αριθμοδείκτες τάσεως χρησιμοποιούνται όταν αναφερόμαστε σε συγκρίσεις μεγεθών λογιστικών καταστάσεων για μακρά χρονική περίοδο.

Στους δείκτες τάσεως επιλέγεται το έτος βάσεως το οποίο θα πρέπει να είναι "κανονικό" από άποψη συνθηκών και αποτελεσμάτων της επιχείρησης. Τη χρονική

στιγμή ή το έτος που θ' αποτελέσει τη βάση τη συγκεκριμένη αυτή στιγμή, για όλα τα μεγέθη που θα μελετηθούν, θεωρείται ότι οι αριθμοδείκτες είναι ίσοι με το 100.

$$\frac{\text{ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΣΕΩΣ(Δ.Τ)}}{\text{Τιμή μεγέθους στο έτος βάσεως}} = 100X \frac{\text{Τιμή μεγέθους στο υποκρίση έτος}}{\text{Τιμή μεγέθους στο έτος βάσεως}}$$

Τα οικονομικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι συγκρίσιμα μεταξύ τους. Έτσι θα είναι και δυνατή η οριζόντια ανάλυσή τους.

Στο έτος βάσεως κάθε οικονομικό στοιχείο απεικονίζεται με το 100. Αν η απόλυτη τιμή ενός οικονομικού στοιχείου είναι μικρότερη από αυτή στο έτος βάσεως, τότε ο αριθμοδείκτης τάσεως θα είναι μικρότερος του 100. Αν η απόλυτη τιμή του είναι μεγαλύτερη από αυτή που εμφανίζεται στο έτος βάσεως, τότε ο αριθμοδείκτης θα είναι μεγαλύτερος του 100.

Οι ποσοστιαίες αυξήσεις υπολογίζονται αν από τους διαδοχικούς αριθμοδείκτες τάσεως αφαιρεθεί το 100, ενώ οι ποσοστιαίες μειώσεις υπολογίζονται αν από το 100 αφαιρεθεί κάθε ένας αριθμοδείκτης τάσεως.

Δ. ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ

Χωρίζεται στις εξής μεθόδους:

I. Μέθοδος της μαθηματικής ισότητας:

$$\Pi = S + M + K$$

$$\begin{array}{l} \text{Έσοδα από} \\ \text{Πωλήσεις} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Σταθερές} \\ \text{Δαπάνες} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Μεταβλητές} \\ \text{Δαπάνες} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Καθαρό} \\ \text{Κέρδος} \end{array}$$

Όταν έχουμε "νεκρό σημείο" το K (κέρδος) είναι ίσο με μηδέν.

$$\Pi = S + M$$

Το γινόμενο του αριθμού των πωληθεισών μονάδων με την τιμή πωλήσεως αποτελούν τα έσοδα των πωλήσεων. Οι σταθερές δαπάνες δεν μεταβάλλονται και οι μεταβλητές είναι ανάλογες του ύψους των πωληθεισών μονάδων. Τότε ο τύπος γίνεται:

$$P \cdot X = S + V \cdot X + K$$

P= τιμή πωλήσεως κατά μονάδα προϊόντος

X= ζητούμενη ποσότητα πωληθέντος προϊόντος σε μονάδες

S= σταθερές δαπάνες ή σταθερό κόστος

V= μεταβλητές δαπάνες ή μεταβλητό κόστος / ανά μονάδα προϊόντος

K= καθαρό κέρδος

Σε περίπτωση που η επιχείρηση πωλεί πάνω από ένα προϊόν τότε:

α' (Συντελεστής μεταβλητών δαπανών) = $\frac{V'}{P'}$ (Σύνολο μεταβλητών δαπανών)

P' (Συνολικές δαπάνες ή έξοδα από πωλήσεις)

$$X' = \frac{S + V' * X'}{P'}$$

X' = ζητούμενη αξία πωλήσεων

S' = σταθερές δαπάνες

V' = σύνολο μεταβλητών δαπανών

P' = συνολικές δαπάνες

X' = ζητούμενη αξία πωλήσεων

II. Μέθοδος του μικτού περιθωρίου ή Μικτού Κέρδους

Περιθώριο κέρδους είναι το ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των μεταβλητών και σταθερών δαπανών από την τιμή πωλήσεως και το οποίο διατίθεται για να καλυφθούν πρώτα οι σταθερές δαπάνες ή το σταθερό κόστος και ότι απομένει είναι το κέρδος.

Το "νεκρό σημείο" σε μονάδες πωλήσεων υπολογίζεται:

$$X = \frac{S + K}{P - V}$$

X= ζητούμενες μονάδες πωλήσεων

S= συνολικές σταθερές δαπάνες

K= κέρδος

P= τιμή πωλήσεως ανά μονάδα προϊόντος

V= μεταβλητές δαπάνες ανά μονάδα

Όταν η επιχείρηση πωλεί πάνω από ένα προϊόν τότε ο υπολογισμός του συντελεστή περιθωρίου είναι σημαντικός για τον υπολογισμό του "νεκρού σημείου" σε αξία πωλήσεων και δίνεται από τον τύπο:

$$\alpha'(\text{Συν/στης περιθωρίου}) = \frac{P(\text{Τιμή πωλήσεως/μον. προϊόντος}) - V(\text{μεταβλ. δαπάνες/προϊόν})}{P(\text{Τιμή πωλήσεως})}$$

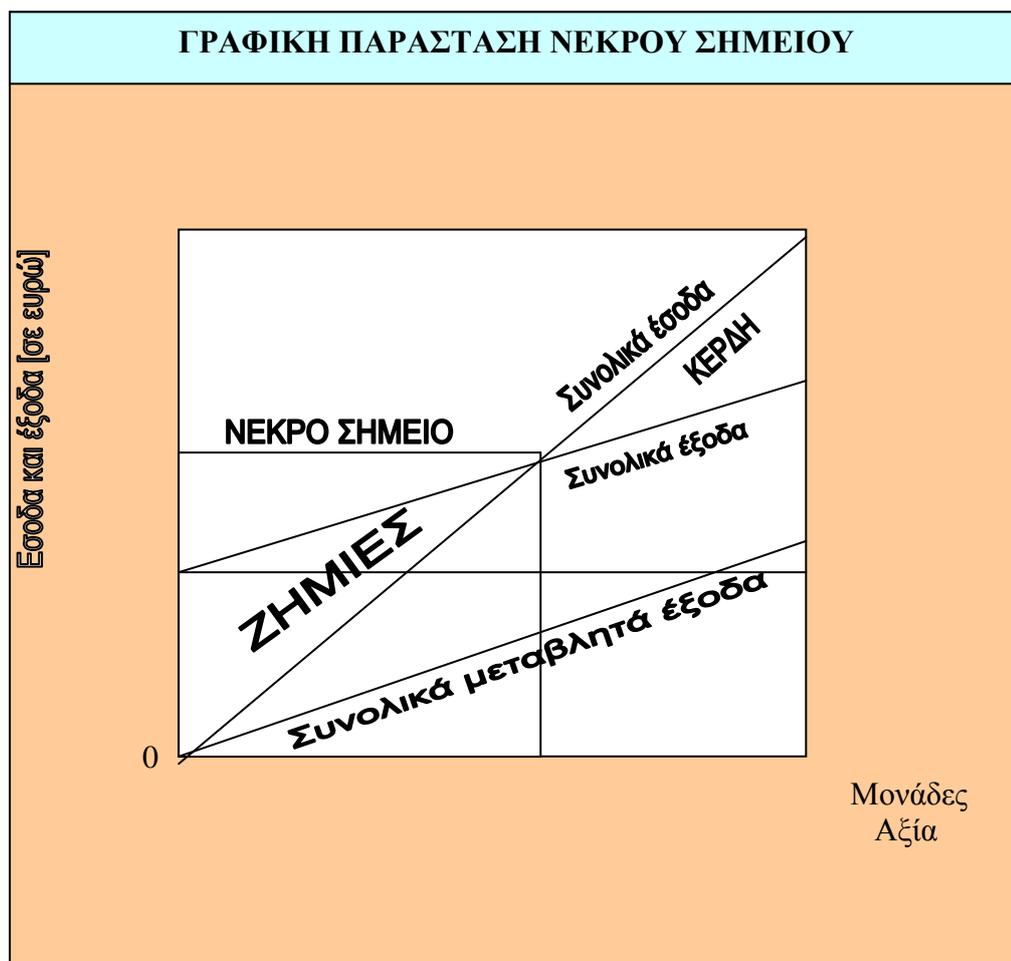
$$X' = \frac{S}{\alpha}$$

X= ζητούμενη αξία πωλήσεων

S= σύνολο σταθερών δαπανών

α= συντελεστής μικτού περιθωρίου ανά μονάδα προϊόντος

III. Μέθοδος της γραφικής παραστάσεως

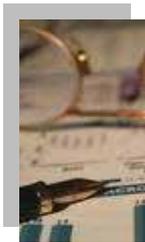

Στη μέθοδο της γραφικής παράστασης κύριο ρόλο παίζει το «νεκρό σημείο». Η ευθεία των συνολικών εσόδων εμφανίζει τα συνολικά έσοδα, που πραγματοποιεί η επιχείρηση σε κάθε ύψος πωλήσεων. Η ευθεία μεταβλητών δαπανών παρουσιάζει τις συνολικές μεταβλητές

δαπάνες, οι οποίες εξαρτώνται από τον όγκο της παραγωγής ή των πωλήσεων (μεταβάλλονται ανάλογα με την παραγωγή ή των κύκλων εργασιών της επιχείρησης). Τέλος η ευθεία σταθερών εξόδων δείχνει τα σταθερά έξοδα της επιχείρησης.

Το «νεκρό σημείο» σχηματίζεται από το σημείο τομής των ευθειών των συνολικών εσόδων και δαπανών. Η επιχείρηση στο σημείο αυτό δεν έχει κέρδος αφού τα σταθερά έξοδα καλύπτονται από τα έσοδα. Αν οι πωλήσεις ξεπεράσουν το «νεκρό σημείο» τότε υπάρχει κέρδος. Υψηλό «νεκρό σημείο» δείχνει πως η επιχείρηση είναι ευαίσθητη σε ενδεχόμενη μείωση των κερδών της και μια μικρή πτώση των εσόδων της μπορεί να εξαφανίσει πλήρως τα κέρδη της ενώ χαμηλό «νεκρό σημείο», σημαίνει πως η επιχείρηση λειτουργεί σε συνεχώς υψηλό επίπεδο δραστηριότητας και έχει υψηλά και σταθερά έσοδα.

1.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Στη χρηματοοικονομική ανάλυση αριθμοδείκτης ή δείκτης¹⁰ είναι η σχέση ενός στοιχείου μιας χρηματοοικονομικής κατάστασης προς ένα άλλο στοιχείο της ίδιας ή άλλης χρηματοοικονομικής κατάστασης εκφρασμένη σε απλή μορφή. Δηλαδή, είναι σχέση μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής φύσης, με σκοπό την ανάλυση της πραγματικής κατάστασης μιας οικονομικής μονάδας ή ενός κλάδου.

Παριστάνεται με τη μορφή πηλίκου του ενός προς το άλλο ή με τη μορφή ποσοστού. Σύμφωνα με τη δεύτερη μορφή, λαμβάνουμε ως διαιρετέο (αριθμητή) τον αριθμό που δείχνει την ευνοϊκή αξία για την επιχείρηση ούτως ώστε οποιαδήποτε βελτίωση της κατάστασης να μεταφράζεται σε αύξηση του ποσοστού.

Με τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών προβάλλονται τ' αδύνατα σημεία και οι εντυπώσεις πρέπει να είναι μόνο πιθανές και όχι βέβαιες. Ένα ολοκληρωμένο σύστημα αριθμοδεικτών μπορεί να έχει από 20 έως 80 αριθμοδείκτες.

Οι αριθμοδείκτες ονομάζονται:

¹⁰ βλ. Βασίλειος Φ. Φίλιος, Χρηματοοικονομική Ανάλυση τόμος Α', σελ. 56/130 - Ανδρέα Μ. Ρεβανόγλου / Ιωάννη Δ. Γεωργιπούλου, Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Λ.Σ, σελ. 400 – Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, σελ. 47

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ: Όταν γίνεται χρήση στοιχείων που δεν δημοσιεύονται ή δεν είναι εύκολα διαθέσιμοι στο πλατύ κοινό.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ: Όταν χρησιμοποιούν δημοσιευμένα στοιχεία (π.χ ισολογισμού τέλους χρήσης).

ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ: Όταν βασίζονται σε στοιχεία του παρελθόντος.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ: Όταν προκύπτουν με βάση τα στοιχεία προϋπολογισμών.

ΠΡΟΤΥΠΟΙ: Είναι αυτοί που συνιστούν επιθυμητό στόχο και αποτελούν βάση συγκρίσεων.

ΜΕΣΟΙ: Αυτοί που εξάγονται μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων και χρησιμεύουν κυρίως για την εκτίμηση της θέσεως μιας επιχείρησης έναντι των συναγωνιστριών της.

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μια από τις πλέον διαδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Για να είναι ένας αριθμοδείκτης αποτελεσματικός και να έχει αξία, θα πρέπει μετά τον υπολογισμό του να γίνει σύγκριση με κάποιους αντιπροσωπευτικούς αριθμοδείκτες ή να σχετισθεί με αντίστοιχους προηγούμενων χρήσεων. Διαφορετικά, από μόνος του δεν προσφέρει καμία σημαντική πληροφορία στην επιχείρηση και στους ενδιαφερόμενους που κάνουν την ανάλυση.

Η επιλογή των αριθμοδεικτών, γίνεται με μεγάλη προσοχή και εξαρτάται από το στοιχείο εκείνο που ενδιαφέρονται να εστιάσουν περισσότερο οι αναλυτές. Κάθε αριθμοδείκτης παρέχει διαφορετική πληροφορία σχετικά με την οικονομική εξέλιξη κάποιας επιχείρησης. Η λογική επιλογή των υπολογιζόμενων αριθμοδεικτών, καθιστά δυνατή τη σωστή ενημέρωση της διοίκησης της επιχείρησης και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την πρόβλεψη και αποφυγή δυσμενών λειτουργιών της. Αριθμοδείκτες που δεν αξιοποιούνται σωστά δεν ωφελούν την επιχείρηση, ακόμα και αν χρησιμοποιείται μεγάλος αριθμός αυτών.

Για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών τα σχετικά μεγέθη λαμβάνονται από:

- α) Τον Ισολογισμό
- β) Το λογαριασμό Γενικής Εκμετάλλευσης
- γ) Το λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσης
- δ) Τους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής (1-8 ομάδα Γ.Λ.Σ)
- ε) Τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής (9 ομάδα Γ.Λ.Σ)

στ)Τα διάφορα Εξωλογιστικά¹¹ (π.χ τεχνικά) και στατιστικά στοιχεία της οικονομικής μονάδας.

Η ουσιαστική ανάλυση των παραπάνω καταστάσεων πρέπει να δίνει μια πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα των πληροφοριών που παρέχει κάθε αριθμοδείκτης.

1.4 ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

- 1) Οι δείκτες¹² πρέπει να ταξινομούνται σε ομοειδείς κατηγορίες έτσι ώστε να επιτρέπουν συστηματική ανάλυση κάθε τομέα επιχειρησιακής δραστηριότητας.
- 2) Η συγκρισιμότητα των δεικτών μεταξύ τους για εξασφάλιση ορθών συμπερασμάτων.
- 3) Για να είναι αντιπροσωπευτικοί οι δείκτες, θα πρέπει να κρίνονται πάντοτε σε σχέση με δείκτες αντίστοιχων χρονικών περιόδων.
- 4) Οι δείκτες που γίνονται με κοστολογικά δεδομένα πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με δείκτες που η σύνθεσή τους βασίζεται σε τεχνικά δεδομένα (π.χ παραγωγικότητα).
- 5) Η συσχέτιση των μεγεθών θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε οι δείκτες που προκύπτουν να είναι υψηλότεροι για ευνοϊκότερες καταστάσεις και χαμηλότεροι για δυσμενέστερες.
- 6) Τα μεγέθη πρέπει να επιλέγονται με τρόπο που να μειώνει στο ελάχιστο τις επιπτώσεις από νομισματικές διακυμάνσεις (πληθωρισμό). Έτσι δεν παίρνονται λανθασμένες αποφάσεις.
- 7) Να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικές τιμές (δηλ. μέσοι όροι)
- 8) Οι δείκτες μπορεί να είναι:

ΑΠΛΟΙ:Ποσοστό συμμετοχής ενός μεγέθους σ' ένα άλλο.

ΣΥΝΘΕΤΟΙ:Πηλικά δύο απόλυτων αριθμών.

ΠΟΛΥΣΥΝΘΕΤΟΙ:Πηλικά πηλίκων ή γινόμενο πηλίκων.

¹¹ Τα στοιχεία που δεν έχουν περάσει στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης

¹² βλ.Βασίλειος Φ.Φίλιος, Χρηματοοικονομική Ανάλυση τόμος Α', σελ.130

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

2.1 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το τραπεζικό σύστημα¹³ που διαθέτει η χώρα μας, για να φτάσει σε αυτή την μορφή που έχει σήμερα, διήλθε από σταδιακές φάσεις, αρχίζοντας από την εγκαθίδρυση του κράτους το 1828, περνώντας μέσα από το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και φτάνοντας μέχρι τις μέρες μας.

Κύρια χαρακτηριστικά της εξέλιξης αυτής είναι, ότι κατά τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας του συστήματος αυτού, δεν υπάρχει κυβερνητικός έλεγχος, αμέσως μεταπολεμικά ρυθμίζονται νομοθετικά τραπεζικές δραστηριότητες και στις μέρες μας ασκείται κυβερνητικός έλεγχος, θέτοντας αυτό σε βάση σύγχρονης αντίληψης αναπτυξιακής πολιτικής. Οι φάσεις εξέλιξης του εν λόγω συστήματος έχουν ως ακολούθως:

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1828-1927

Τα κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου αυτής είναι:

1. Η τραπεζική δραστηριότητα, αναπτύσσεται υπό πλήρη απουσία κρατικής παρέμβασης και χωρίς νομοθετικό πλαίσιο.
2. Δεν υπάρχει προσανατολισμός προς συγκεκριμένες τραπεζικές δραστηριότητες.
3. Η εκδοτική λειτουργία ασκείται κυρίως από την Εθνική Τράπεζα.
4. Παρατηρείται η τάση δημιουργίας και άλλων βραχύβιων όμως τραπεζών.
5. Μέχρι το τέλος της περιόδου αυτής, η τραπεζική οργάνωση της χώρας είναι υποτυπώδης.

Την περίοδο αυτή 1828, δημιουργείται η εθνική χρηματιστηριακή τράπεζα, με έκδοση εντόκων ομολόγων για συγκέντρωση δανειακών κεφαλαίων για λογαριασμό του κράτους. Αυτή όμως η προσπάθεια απέτυχε και η επιτυχία σημειώθηκε, όταν το 1841 δημιουργήθηκε η Εθνική Τράπεζα. Αυτή στην αρχή με την μορφή της εκδοτικής, προεξοφλητικής και κτηματικής, κλιμάκωσε με την πάροδο του χρόνου τις λειτουργίες της, φτάνοντας το

¹³ βλ. Δημήτριος Θ. Πατρinός, Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοπιστωτική Πολιτική, σελ.202 – Αντ.Χ. Ζητρίδη, Το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδος, σελ.9

κολοσσιαίο σημερινό της ανάστημα. Το 1893 δημιουργείται η τράπεζα Αθηνών και το 1953 συγχωνεύεται με την Εθνική Τράπεζα. Το 1907 δημιουργείται η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος και το 1932 η Τράπεζα της Ανατολής, η οποία συγχωνεύεται με την εθνική.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1928-1945

Η ύπαρξη ενός νομοθετικού πλαισίου στο οποίο θα βασίζονται οι τραπεζικές συναλλαγές, έχει γίνει πλέον επιτακτική ανάγκη. Η ίδρυση το 1928 της Τράπεζας της Ελλάδος, φαίνεται να λύνει μερικώς το πρόβλημα διότι αναλαμβάνει εξ' ολοκλήρου το εκδοτικό έργο από την Εθνική. Παράλληλα δημιουργούνται η Κτηματική Τράπεζα και η Αγροτική. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της περιόδου αυτής είναι, η τάση περιορισμού του αριθμού των μικρών τραπεζών και η σύμπτυξή τους σε μεγαλύτερα ιδρύματα. Έτσι το 1938 από 31 τραπεζικές μονάδες που υπήρχαν στο τέλος της περιόδου, περιορίζονται σε 13, αλλά μιλάμε πλέον για πιστωτικούς οργανισμούς. Το 1931 ψηφίζεται ο νόμος 5076, ο οποίος αποτελεί βασικά και την πρώτη κρατική παρέμβαση και καθορίζει, (βάσει αποθεματικών κεφαλαίων), ποιες από τις επιχειρήσεις θα ονομάζονται τράπεζες. Στη συνέχεια με την ψήφιση των νόμων 5422, 5426, 5456 και 5452, το τραπεζικό σύστημα της χώρας εισέρχεται σε νέα φάση, αυτής του ελεγχόμενου νομισματικού καθεστώτος.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1946 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Η τελευταία φάση εξέλιξης του τραπεζικού συστήματος, είναι ότι αυτό τοποθετείται σε νομικό πλαίσιο κύριο χαρακτηριστικό του οποίου είναι οι αναπτυξιακές επιδιώξεις της χώρας. Τα κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου αυτής είναι:

1. Αρχίζει να διαφαίνεται, η ιδιωτική πρωτοβουλία στη δημιουργία τραπεζών και μάλιστα με την δημιουργία εξειδικευμένων πιστωτικών φορέων. Με κρατική μέριμνα, δημιουργείται το 1946 ο Οργανισμός Τουριστικής Πίστωσης. Αργότερα πάλι από το κράτος δημιουργούνται δυο οργανισμοί, το 1954 ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Οικονομικής Ανάπτυξης και το 1960 ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης. Τα ανωτέρω τρία ιδρύματα το 1964 συγχωνεύτηκαν σε κρατικό οργανισμό, με την επωνυμία Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Β.Α). Εν τω μεταξύ, μεσολάβησε η ίδρυση ιδιωτικών πιστωτικών ιδρυμάτων από τις μεγάλες Εμπορικές Τράπεζες με την αρωγή ξένων κεφαλαίων, όπως της Τράπεζας Επενδύσεων που ιδρύθηκε το 1962 από την Εμπορική Τράπεζα και της Εθνικής Τράπεζας Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης, το 1963 από την Εθνική Τράπεζα.

2. Την περίοδο αυτή, το κράτος εγκαινιάζει την συστηματική του παρέμβαση με έλεγχο και κατεύθυνση των νομισμάτων και πιστωτικών εξελίξεων. Προς τούτο, συστάθηκε ειδικό όργανο για χάραξη και εκτέλεση συγκεκριμένης πολιτικής στον χρηματιστηριακό τομέα και γίνεται συνεχής βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την τραπεζική λειτουργία. Το όργανο αυτό, είναι η νομισματική επιτροπή που δημιουργήθηκε το 1946, και το έργο της οποίας διευκολύνθηκε, με σειρά νομοθετημάτων που συμπλήρωσαν το νομικό υπόβαθρο της πιστωτικής λειτουργίας. Με αυτά τα νομοθετήματα συμπληρώθηκαν οι διατάξεις του βασικού νόμου 5076/1931, περί λειτουργίας των τραπεζών και η εν λόγω επιτροπή προβαίνει κατά καιρούς σε κανονιστικές ρυθμίσεις, δια μέσου των οποίων διαμορφώνει ανάλογα το σύστημα ελέγχου της πιστωτικής λειτουργίας.

2.1.1 ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

Τράπεζα¹⁴ είναι μια μορφή οικονομικής επιχείρησης που έχει σαν αντικείμενο συναλλαγές επί χρήματος.

Δέχεται καταθέσεις από τους πελάτες στους οποίους πληρώνει τον αντίστοιχο τόκο, ανάλογα με το ποσό της κατάθεσης και χορηγεί δάνεια όπου υπολογίζουν την αμοιβή τους ανάλογα με τον κίνδυνο που αναλαμβάνουν, η οποία εξαρτάται από το αντικείμενο της συμφωνίας και από την πιστοληπτική ικανότητα των συμβαλλόμενων.

Οι τράπεζες, πρωτοπαρουσιάστηκαν στη Δύση ως αργυραμοιβεία που αντάλασσαν διάφορα νομίσματα με κέρδος. Στη συνέχεια συγκέντρωναν κεφάλαια, με τα οποία χρηματοδοτούσαν τα κράτη και αργότερα επεκτάθηκε ο δανεισμός κεφαλαίων και σε ιδιώτες. Εκ τότε έχουμε τον σημερινό τύπο τραπεζών ο οποίος αποτελείται από τις εκδοτικές και τις τράπεζες καταθέσεων. Οι εκδοτικές είναι εκείνες οι οποίες δίνουν τραπεζογραμμάτια σε θέση μεταλλικού νομίσματος ενώ οι τράπεζες καταθέσεων είναι εκείνες που δανείζονται κεφάλαια από ιδιώτες και τα δανείζουν σε τρίτους.

Κάποιες από τις κύριες λειτουργίες των τραπεζών είναι: η προεξόφληση συναλλαγματικών, η χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων, ο δανεισμός με ενέχυρο τίτλους και εμπορεύματα, η χορήγηση κρατικών δανείων κ.τ.λ. Σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι ευνόητο πως οι τράπεζες επιτελούν σημαντική κοινωνική λειτουργία στην εμπορική και οικονομική ζωή ενός τόπου.

¹⁴ βλ. Δημήτριος Θ. Πατρinός, Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοπιστωτική Πολιτική, σελ. 182 – Δρ. Π. Α. Κιόχος/ Δρ. Γ. Δ. Παπανικολάου, Χρήμα-Πίστη-Τράπεζες, σελ. 215

Στην Ελλάδα το τραπεζικό σύστημα αποτελείται από:

I. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: Ιδρύθηκε με το νόμο 3424/07-02-1927 και λειτούργησε στις 14 Μαΐου 1928 από την κοινωνία των εθνών.

Είναι μικτής μορφής. Οι μετοχές της ανήκουν σε ιδιώτες και δημόσιους οργανισμούς. Δεν θεωρείται κρατική ούτε ιδιωτική. Λειτουργεί σαν Α.Ε.

Διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από το Διοικητή, 2 Υποδιοικητές και 9 Συμβούλους. Ανώτατο διοικητικό όργανο είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων της. Η Τράπεζα Ελλάδος εκδίδει και κυκλοφορεί τα τραπεζογραμμάτια, εκτελεί τις τραπεζικές και ταμιακές εργασίες του Δημοσίου, διαχειρίζεται και φυλάσσει τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, χρηματοδοτεί τους Ειδικούς Πιστωτικούς Οργανισμούς, εφαρμόζει νομισματική και πιστωτική πολιτική, δέχεται καταθέσεις Δημοσίου και δημοσίων οργανισμών και τέλος χρηματοδοτεί κάποιους τομείς που δεν καλύπτουν άλλες τράπεζες.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: Ιδρύθηκε το 1886 στην Αθήνα από τον Γρηγόριο Εμπεδοκλέους. Το 1905 μετατράπηκε σε Ετερόρρυθμη μετοχική εταιρία από Ομόρρυθμη γνωστή ως Τράπεζα Εμπεδοκλέους.

Είναι η δεύτερη εμπορική τράπεζα της Ελλάδας και ελέγχει την Ιονική Τράπεζα, τις Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις (φοίνικα, Ιονική, Γενικές Ασφάλειες της Ελλάδας), τις Βιομηχανικές (ναυπηγεία Ελευσίνας) και τους Τουριστικές Επιχειρήσεις.

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: Συστάθηκε στις 23/10/1839 στα Ιόνια Νησιά με έδρα στην Αγγλία. Προήλθε από την συγχώνευση της Ιονικής με την Λαϊκή Τράπεζα οι οποίες ελέγχονται από την Εμπορική Τράπεζα.

ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ:

-Κρήτης, Εθνική, Αγροτική, Γενική, Αττικής, Μακεδονίας-Θράκης (Δημόσιες)

-Πίστεως, Εργασίας, Χίου, Εγνατία, Πειραιώς (Ιδιωτικές)

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: Ιδρύθηκε το 1929 ως αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός.

Στόχος της είναι η κάλυψη αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Εφαρμόζει αποκεντρωτικό σύστημα και διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ανώτατο εκτελεστικό της όργανο είναι ο Διοικητής..

Στο δεύτερο κεφάλαιο, θα γίνει μια εκτενέστερη αναφορά περί Αγροτικής Τράπεζας.

ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: Ιδρύθηκε το 1927 από την Εθνική Τράπεζα έχοντας ως τομέα την στεγαστική πίστη.

Κάποιες από τις λειτουργίες της είναι η χορήγηση δανείων με υποθήκη ακινήτων, παροχή δανείων σε δήμους και κοινότητες κ.τ.λ.

II. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ:

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ: Ιδρύθηκε το 1914 με την εποπτεία του Υπουργείου Συγκοινωνιών.

Είναι κρατικός οργανισμός και στοχεύει στην προσέλευση καταθέσεων ταμειυτηρίου, με επιτόκιο μεγαλύτερο κατά 0.5% από άλλες εμπορικές τράπεζες.

ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ: Ιδρύθηκε το 1918 με την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών.

Χορηγεί στεγαστικά, μέσης και μακράς προθεσμίας δάνεια.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Ε.Τ.Β.Α): Ιδρύθηκε το 1964. Στόχος της είναι η υποστήριξη ναυτιλιακών, τουριστικών, βιομηχανικών επενδυτικών προγραμμάτων.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Ε.Τ.Ε.Β.Α): Ιδρύθηκε το 1963 από την Ε.Τ.Ε και από 14 ξένες τράπεζες.

Στόχος της η ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς στη χώρα μας και η προώθηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ: Ιδρύθηκε το 1962 με συμμετοχή της Εμπορικής, Ιονικής και 10 ακόμη ξένων τραπεζών.

Στόχος της είναι η αποδοχή καταθέσεων υπό ορισμένους όρους, η χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων, η συμμετοχή της στο κεφάλαιο υφιστάμενων εταιριών και η έκδοση μετοχών ανώνυμων εταιριών και ομολογιακών δανείων Ν.Π.Δ.Δ (Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου) και Ιδιωτικού Δικαίου.

2.1.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (Ε.Ε.Τ.): Ο φορέας εκπροσώπησης των Ελληνικών και Ξένων πιστωτικών Ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1928 και είναι νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στόχος της είναι ο συλλογικός εκσυγχρονισμός των τραπεζών-μελών της και η συνολική ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Η Ε.Ε.Τ αποτελείται αυτή τη στιγμή από 27 μέλη, 23 τακτικά και 4 συνδεδεμένα με 3.000 τραπεζικά καταστήματα, ιδιώτες επενδυτές που υπερβαίνουν το ένα εκατομμύριο, ξένους θεσμικούς επενδυτές που κατέχουν το 30% του μετοχικού κεφαλαίου ορισμένων από τις μεγαλύτερες τράπεζες-μέλη της Ε.Ε.Τ, πάνω από τρία εκατομμύρια καταθέτες, περισσότερους από 58.000 άμεσα απασχολούμενους τραπεζοϋπαλλήλους προσωπικό την τελευταία πενταετία, δραστηριοποίηση σε 15 τραπεζικές αγορές του εξωτερικού είτε άμεσα είτε με κατά πλειοψηφία συμμετοχή τους σε τράπεζες της αλλοδαπής και τέλος με 55 δις. Ευρώ συνολική χρηματιστηριακή αξία των εισηγμένων τραπεζών.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	
ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΜΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
<ul style="list-style-type: none"> • επιλύει, ομαδοποιεί, συγκεκριμενοποιεί προβλήματα θεσμικού, κανονιστικού και τεχνικού χαρακτήρα • παρεμβαίνει συμβουλευτικά στη ρυθμιστική διαδικασία • συνεργάζεται με φορείς και ενώσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα άλλων χωρών στο πλαίσιο διμερούς ή πολυμερούς συνεργασίας • εκφράζει τις θέσεις των τραπεζών-μελών της • συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων σε νομοπαρασκευαστικές ή τεχνικές επιτροπές σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο • παρακολουθεί και επεξεργάζεται θέματα που αφορούν την τραπεζική λειτουργία και πρακτική 	<ul style="list-style-type: none"> • δεν αποτελεί εποπτική αρχή των τραπεζών • δεν συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας • δεν διατηρεί κεφάλαια για λογαριασμό των μελών της ή του κοινού • δεν είναι εργοδοτική ένωση • δεν ασκεί οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση τραπεζική εργασία • δεν επιβάλλει κανόνες κανονιστικής συμμόρφωσης • δεν είναι τράπεζα

“πηγή: www.hba.gr”

2.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Οι τράπεζες σύμφωνα με τον φορέα τους διακρίνονται ¹⁵ σε:

I. ΔΗΜΟΣΙΕΣ: Φορέας τους είναι το Δημόσιο ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

II. ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ: Φορέας πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

Ανάλογα με την γεωγραφική έκταση των εργασιών τους σε:

I. ΤΟΠΙΚΕΣ

II. ΕΘΝΙΚΕΣ

III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ

Και τέλος με βάση τις λειτουργίες τους σε:

I. ΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ: Είναι οι εργασίες, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σε μια τράπεζα και στόχος τους είναι να επιφέρουν χρήματα σ' αυτήν –μέσω κατάθεσης- από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Οι διάφορες μορφές καταθέσεων, προσφέρουν στις τράπεζες κάποιο κέρδος με τη μορφή "τόκου". Πλεονέκτημα αυτών των εργασιών είναι η αποταμίευση των πελατών και των ρευστών πλεονασμάτων των επιχειρήσεων.

Παθητικές εργασίες με τις οποίες περιέρχεται το χρήμα στις τράπεζες είναι οι καταθέσεις Ταμειτηρίου, οι Καταθέσεις Όψεως, οι Καταθέσεις με Προειδοποίηση, οι Δεσμευμένες Καταθέσεις, οι Καταθέσεις σε Συνάλλαγμα, οι Ειδικοί Λογαριασμοί Καταθέσεων κ.τ.λ.

II. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ: Είναι οι εργασίες σύμφωνα με τις οποίες, οι τράπεζες επενδύουν το χρήμα που έχουν αποκτήσει από τις διάφορες καταθέσεις.

Η χορήγηση αυτών των πιστώσεων γίνεται με προεξόφληση τίτλων του χαρτοφυλακίου της επιχείρησης, με τραπεζική ενέγγυο πίστωση (δηλαδή με εγγύηση εμπορευμάτων που συνοδεύονται με φορτωτικά έγγραφα), με δάνεια διαφόρων μορφών και με προκαταβολές έναντι φορτωτικών εγγράφων.

¹⁵ βλ. Δρ. Π. Α. Κιόχος/Δρ. Γ. Δ. Παπανικολάου, Χρήμα-Πίστη-Τράπεζες, σελ. 224 – Βασίλειος Φ. Φίλιος, Η Οικονομική των Τραπεζικών Επιχειρήσεων, σελ. 23

III. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:Είναι οι εργασίες, που κάνουν οι τράπεζες για λογαριασμό πελατών της έναντι προμήθειας.

Τέτοιες εργασίες είναι η έκδοση εγγυητικών επιστολών, η έκδοση επιταγών, η αγορά χρεογράφων για λογαριασμό τρίτων κ.τ.λ.

IV. ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:Οι εργασίες μιας τράπεζας, που κύριος στόχος της είναι η απόκτηση κερδών.

Οι αγοραπωλησίες συναλλάγματος, τα τραπεζικά εμβάσματα (όταν κάποιος στέλνει χρήματα σε κάποιον άλλον), η χορήγηση δανείων, η έκδοση μπλόκ επιταγών, είναι κάποιες από αυτές και επιφέρουν κέρδη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗΝ Α.Τ.Εbank

3.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η διανομή της γης και η χρηματοδότηση της αγροτικής παραγωγής υπήρξε από τα πιο σοβαρά προβλήματα του αγρότη. Οι προσπάθειες που έγιναν κατά την περίοδο κυβέρνησης του Ελευθέριου Βενιζέλου το 1917 στη Θεσσαλονίκη - για απαλλοτρίωση των τσιφλικιών και τη διανομή τους στους αγρότες - κάρπισαν και το πρόβλημα για τη διανομή της γης άρχισε να λύνεται.

Οι τράπεζες που υπήρχαν τότε (Ηπείρου, Θεσσαλίας) δεν παρείχαν ευκολίες στους αγρότες. Η άσκηση αγροτικής πίστης από την Ε.Τ.Ε ήταν για τους αγρότες απογοητευτική, καθώς παρείχε, μόνο βραχυπρόθεσμα δάνεια και αυτό δεν εξυπηρετούσε καθόλου τους αγρότες. Προοπτικές για ανάπτυξη γαιών, υπήρξε για τους μικροκαλλιεργητές ένα άπιαστο όνειρο.

Η ανεπάρκεια αυτής της αγροτικής πιστωτικής πολιτικής, ενίσχυε όλο και περισσότερο την επιθυμία των αγροτών για την ίδρυση ενός οργανισμού, που θα τους παρείχε τις πιστώσεις και τις ευκολίες που επιθυμούσαν. Έτσι, θα μπορούσαν να επεκτείνουν τις εκτάσεις τους και να εφοδιαστούν με τον κατάλληλο εξοπλισμό. Αυτό το όραμα όμως, είχε και τις αντιδράσεις των συντηρητικών πολιτικών οι οποίοι δεν επιθυμούσαν τον εκσυγχρονισμό της Γεωργίας.

Αψηφώντας οποιαδήποτε δυσκολία ο Ελευθέριος Βενιζέλος στις 3 Ιουλίου του 1929, κατέθεσε στη Βουλή το σχέδιο νόμου για την ίδρυση Αγροτικής Τράπεζας το οποίο και τελικά ψηφίστηκε στις 15/07/1929. Έτσι με βάση το νόμο 4332/27-09-1929 ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί η Αγροτική Τράπεζα ως << αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρος με έδρα τās Ἀθήνας και υπό τήν επωνυμία Ἀγροτική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος σκοπόν ἔχων τήν ἐνάσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως υφ' ὅλας τās μορφάς, τήν ἐνίσχυσιν τῆς συνεταιριστικῆς ὁργανώσεως και τήν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς διεξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν ἐν γένει ἐργασιῶν καί συναφῶν συναλλαγῶν >>¹⁶. Με απλά λόγια, η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύεται ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρα,

¹⁶ βλ. www.ate.gr. Το ιδρυτικό της καταστατικό αποτελεί η 4956/14-06-1991 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Νίκης-Ελευθερίας, όπως τροποποιήθηκε από τις 4975/02-07-1991 και 4981/03-07-1991 πράξεις της ίδιας συμβολαιογράφου και τελικά κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο με την 4983/04-07-1991 πράξη της που δημοσιεύθηκε στο 2960/08-07-1991 ΦΕΚ/Δελτίο Α.Ε και Ε.Π.Ε

με κύριο σκοπό την αποκλειστική χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους του αγροτικού τομέα και την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης.

Στη συνέχεια υπήρξε συντηρητική δανειακή πολιτική και η εμπιστοσύνη των αγροτών κλονίστηκε. Η οικονομική αυτοδυναμία της Α.Τ.Ε χάθηκε με τη δικτατορία του Μεταξά, την κατοχή και τον πόλεμο. Αποτέλεσμα ήταν η εξάρτηση της από την Τράπεζα Ελλάδος.

Λίγο αργότερα, γίνεται αντιληπτό πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η Α.Τ.Ε στην οικονομία και οι προσπάθειες για ανάκαμψη της αρχίζουν να διαφαίνονται. Το 1950 η Α.Τ.Ε ιδρύει μια σειρά εταιριών μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και αξιοποίησης των πλουτοπαραγωγικών πόρων διαφόρων περιοχών της χώρας.

Το 1990 διευρύνει τις δραστηριότητες της και στον εξωγεωργικό τομέα, αναπτύσσοντας ένα ευρύ δίκτυο καταστημάτων σ' όλη την Ελλάδα καθώς και νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν.1914/1990 (Φ.Ε.Κ Α' 178/1712/90) η Α.Τ.Ε μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρία ενώ παράλληλα ιδρύει ένα ολοκληρωμένο όμιλο παροχής χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Το 2000 πραγματοποιεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και από τον Ιανουάριο 2001 διαπραγματεύεται η μετοχή της στο Χ.Α.Α.

Η τράπεζα από το 2004-2006 ακολουθώντας πολιτικές εξυγίανσης, βελτιώνοντας ανταγωνιστικότητα και την αποτελεσματικότητα του Δικτύου της, επιτυγχάνει σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου. Παράλληλα, προχώρησε και στην αλλαγή της εταιρικής ταυτότητας της με καθιέρωση του λογοτύπου σε ΑΤΕbank και με μετασχηματισμό της εικόνας των καταστημάτων και των ΑΤΜs.

3.2 ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank

Όπως κάθε οργανισμός έτσι και η Α.Τ.Εbank¹⁷ έχει κάποια πολιτική ποιότητας. Θέτει κάποιους στόχους και προσπαθεί να τους πετύχει στο μέγιστο δυνατό. Τ' όραμά της ξεκινάει απ' το να είναι μια τράπεζα επικεφαλής ενός δυναμικού ομίλου. Αυτό το καταφέρνει μέσω της αξιοποίησης των δεσμών της με τον αγροτικό χώρο. Έτσι εξασφαλίζει συνεχώς τον κυρίαρχο ρόλο της τόσο στην Ελλάδα όσο και στο διεθνές περιβάλλον. Για να είναι όμως και να διατηρείται αυτός ο όμιλος ισχυρός, πρέπει να εμπνέει τους ανθρώπους της και να τους παρέχει δίκαιες αμοιβές, συνεχή εκπαίδευση (έτσι ώστε να είναι τακτικώς ενήμεροι και γνώστες των συνεχών αλλαγών και εξελίξεων της οικονομικής ζωής και της τεχνολογίας), συμμετοχή στα αποτελέσματα, αναγνώριση των ικανοτήτων τους, αξιοκρατικό κλίμα, ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης και ευχάριστο περιβάλλον εργασίας. Αν υλοποιούνται οι παραπάνω προδιαγραφές, τότε η τράπεζα θα έχει ανθρώπινο πρόσωπο, που προτιμούν και εμπιστεύονται οι πελάτες της για τον επαγγελματισμό, την ποιότητα υπηρεσιών, το κύρος, την αξιοπιστία, τ' ανταγωνιστικά της προϊόντα, την εξυπηρέτηση υψηλού επιπέδου και το ανταγωνιστικό της κόστος. Εξίσου σημαντικός είναι και ο στόχος για μια τράπεζα που θα εξασφαλίζει υψηλή κερδοφορία για τους μετόχους της, θα δημιουργεί πραγματικές αξίες και θα συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, την πρόοδο και την ευημερία της κοινωνίας.

Τελευταίο και εξίσου σημαντικό είναι το όραμα της Α.Τ.Εbank για μια τράπεζα σύγχρονη και ανθρώπινη για όλους τους Έλληνες και τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα έχει καταφέρει να γίνει ανταγωνιστική, ως αποτέλεσμα της σωστής εφαρμογής της Πολιτικής για ποιότητα και ορθής διεκπαιρέωσης των υποχρεώσεων έναντι των πελατών της.

Η Α.Τ.Εbank μέσω της πολιτικής για την ποιότητα δεσμεύεται για:

Ø Την παροχή αξιόπιστων υπηρεσιών.

Ø Την τήρηση όλων των Νομοθετικών υποχρεώσεων.

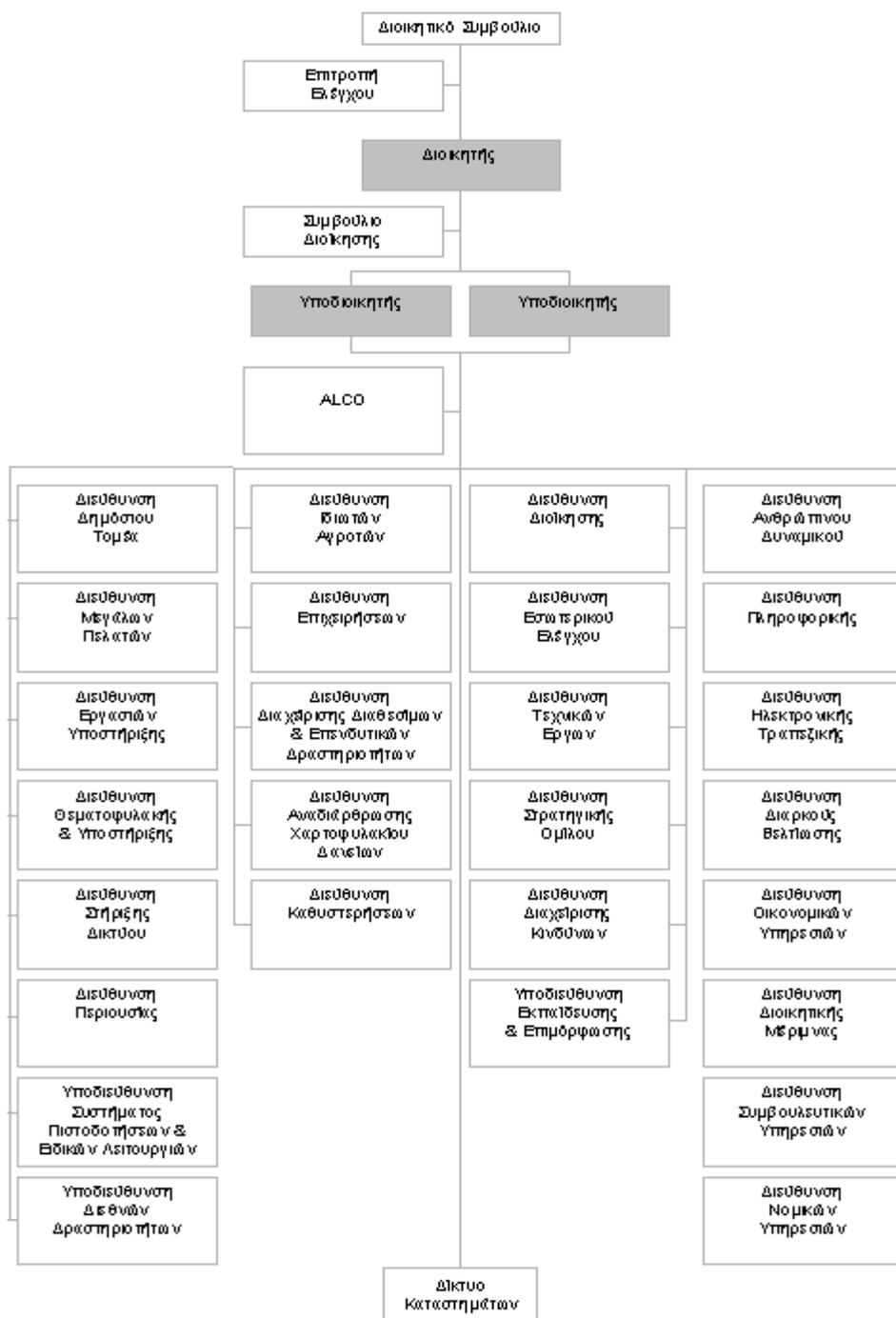
Ø Την ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ της Τράπεζας και της πελατείας καθώς και την διαμόρφωση μακροχρόνιας, ολοκληρωμένης και δημιουργικής οικονομικής συνεργασίας μαζί τους.

¹⁷ www.ate.gr

- Ø Την αποτελεσματική αντιμετώπιση και ικανοποίηση των υφιστάμενων και προβλεπόμενων αναγκών εκπαίδευσης, κατάρτισης και εξειδίκευσης των εργαζομένων της Α.Τ.Εbank.
- Ø Την διάθεση των απαραίτητων πόρων για την διατήρηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Ποιότητας της Α.Τ.Εbank.
- Ø Τον καθορισμό στόχων Ποιότητας, η επίτευξη των οποίων ανασκοπείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Ø Την διάθεση της παρούσας πολιτικής για την ποιότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο.
- Ø Η ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων στην τήρηση και την τεκμηρίωση των διαδικασιών του Συστήματος Ποιότητας οδηγούν στην ουσιαστική υλοποίηση της Πολιτικής για την ποιότητα.

3.2.1 ΤΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank

“πηγή: www.atе.gr”

3.3 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ Α.Τ.Εbank

Κίνδυνος είναι η πιθανότητα να υποστεί η τράπεζα οικονομικές ζημιές εξαιτίας της πραγμάτωσης ενός μη αναμενόμενου γεγονότος.

3.3.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ο λειτουργικός κίνδυνος¹⁸ είναι ο κίνδυνος ζημιών από ανεπαρκείς ή ελλιπείς εσωτερικές διαδικασίες, συστήματα, ανθρώπινο δυναμικό και εξωτερικά γεγονότα.

Για την αξιόπιστη καταγραφή και ποιοτική διαβάθμιση των λειτουργικών κινδύνων της Τράπεζας, τόσο σε επίπεδο μεμονομένων Μονάδων όσο και συνολικά έχει αναπτυχθεί το «Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου ΑΤΕ», το οποίο υποστηρίζεται από εξειδικευμένο και αυτόνομο πληροφοριακό σύστημα. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή ολοκληρωμένης μεθοδολογίας, για την αναγνώριση, αξιολόγηση και ποσοτική διαβάθμιση των λειτουργικών κινδύνων και την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων σε στελέχη των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών για θέματα λειτουργικού κινδύνου, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μιας «κουλτούρας λειτουργικού κινδύνου» στην τράπεζα.

Ακόμη για την κατάλληλη και έγκαιρη προετοιμασία της ΑΤΕbank στο νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια (Βασιλεία II), έχει πραγματοποιηθεί δοκιμαστική εφαρμογή υπολογισμού των διακρατούμενων κεφαλαίων έναντι λειτουργικού κινδύνου, σύμφωνα με τη Βασική και την Τυποποιημένη Μέθοδο.

3.3.2 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Ο κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης είναι ο κίνδυνος νομικών ή κανονιστικών κυρώσεων, οικονομικών ζημιών ή απώλειας φήμης, που μπορεί να υποστεί μια Τράπεζα, ως αποτέλεσμα της αποτυχίας της να συμμορφωθεί με τους εφαρμοζόμενους νόμους, κανονισμούς και κώδικες δεοντολογίας.

Για την προστασία της από τον κίνδυνο αυτό, η ΑΤΕbank ολοκλήρωσε τη διαμόρφωση νέων αυτοματοποιημένων διαδικασιών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και διοργάνωσε εκπαιδευτικά σεμινάρια για την

¹⁸ βλ. Έκθεση Εργασιών ΑΤΕbank 2005

ενημέρωση των στελεχών της. Επίσης έχει συγκεντρώσει και συστηματοποιήσει τις κανονιστικές υποχρεώσεις των Κεντρικών Υπηρεσιών της. Ειδικά για τις τακτικές κανονιστικές υποχρεώσεις έχει αναπτύξει ένα ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης της έγκαιρης υλοποίησής τους. Τέλος, έχουν εισαχθεί στο Intranet της Τράπεζας χρήσιμες πληροφορίες για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του κινδύνου ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και την προστασία προσωπικών δεδομένων.

3.3.3 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Κίνδυνοι στους οποίους εκτείθετο ο Όμιλος της ΑΤΕbank είναι ο κίνδυνος ρευστότητας (ισολογισμού), ο πιστωτικός κίνδυνος και ο κίνδυνος αγοράς ο οποίος περιλαμβάνει τον συναλλαγματικό κίνδυνο, τον κίνδυνο επιτοκίου και τον κίνδυνο των τιμών των μετοχών.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ: Στο πλαίσιο της διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, η ΑΤΕbank υπολογίζει τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους (επιτοκίων, αγοράς, αναχρηματοδότησης και ρευστότητας), που απορρέουν από τη δομή και τη χρονική κλιμάκωση των στοιχείων του ισολογισμού της. Για τους σκοπούς της ανάλυσης, τα στοιχεία Ενεργητικού-Παθητικού ταξινομούνται σε χρονικές ζώνες, ανάλογα με τη λήξη τους ή την περίοδο επαναπροσδιορισμού του επιτοκίου τους.

Για τον προσδιορισμό και τον έλεγχο των κινδύνων των στοιχείων εντός και εκτός ισολογισμού, εφαρμόζεται ένας αριθμός τεχνικών ανάλυσης, όπως της ληκτότητας, ευαισθησίας, προσομοιώσεων και αξίας σε κίνδυνο. Από την ανάλυση ληκτότητας και με την εφαρμογή εναλλακτικών σεναρίων μεταβολών των επιτοκίων της αγοράς ή και των βασικών επιτοκίων της Τράπεζας, υπολογίζονται η μεταβολή στην καθαρή θέση και οι επιπτώσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους. Περιοδικά γίνεται εκτίμηση των κινδύνων και με τη διατύπωση υποθετικών σεναρίων ακραίων μεταβολών των επιτοκίων.

Ο κίνδυνος αναχρηματοδότησης και ρευστότητας οφείλεται κυρίως στον ετεροχρονισμό των εισπράξεων-πληρωμών, στην αδυναμία ισοσκελισμού του ταμειακού προγράμματος καθώς επίσης και στην αδυναμία δανεισμού από την αγορά, χωρίς διασφαλίσεις ή σε ανταγωνιστικές τιμές.

Η ΑΤΕbank δίνει ιδιαίτερη σημασία στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Για το σκοπό αυτό ακολουθεί συγκεκριμένες πολιτικές διαχείρισης και παρακολούθησης της ρευστότητας, που εξασφαλίζουν ότι:

- ✓ Μεγάλο μέρος των ρευστών διαθεσίμων τοποθετείται σε βραχυχρόνιες περιόδους.
- ✓ Διατηρείται στο ενεργητικό ικανοποιητικός όγκος στοιχείων άμεσης ρευστοποίησης.
- ✓ Ικανό μέρος των μεσοπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού χρηματοδοτείται από στοιχεία παθητικού, ανάλογης λήξης.
- ✓ Οι πηγές χρηματοδότησης διαφοροποιούνται ικανοποιητικά και οι δείκτες ρευστότητας κινούνται μέσα σε αποδεκτά όρια.

Το μεγαλύτερο μέρος των στοιχείων του ενεργητικού της Τράπεζας είναι κυμαινόμενου επιτοκίου, ενώ ένα σημαντικό μέρος των στοιχείων σταθερού επιτοκίου μετατρέπονται σε κυμαινόμενου επιτοκίου, με την χρήση συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στη μείωση του επιτοκιακού κινδύνου και κατ' επέκταση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι αυτού του χαρτοφυλακίου.

Την ευθύνη της επίβλεψης της διαχείρισης των στοιχείων του Ενεργητικού και του παθητικού έχει η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO), η οποία συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά τον μηνά. Τακτικά καταρτίζονται εκθέσεις για την Επιτροπή, με τις οποίες η Τράπεζα αξιολογεί εναλλακτικά σενάρια αναφορικά με την πορεία των εσόδων στα επιτοκιακά προϊόντα και σε σχέση με αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον και τη στρατηγική.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: Ο πιστωτικός κίνδυνος, ο οποίος αποτελεί το βασικότερο κίνδυνο, που αντιμετωπίζει η Τράπεζα, συνδέεται με την ενδεχόμενη αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις και προκύπτει από τα χρηματοδοτικά ανοίγματα κάθε μορφής, ενώ περιλαμβάνει και τον κίνδυνο διακανονισμού.

Η ΑΤΕbank έχει υιοθετήσει μια σαφώς προκαθορισμένη διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων και έγκρισης των χορηγούμενων πιστώσεων. Η έγκριση δανείων από τις πιστοδοτικές Μονάδες της Τράπεζας (Κατ/τα, Κεντρικές Διευθύνσεις, Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων) γίνεται μέσα στο πλαίσιο ενός προκαθορισμένου μέσο-σταθμικού μηνιαίου ορίου εκτιμώμενου πιστωτικού κινδύνου.

Με βάση τα συστήματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, που λαμβάνουν υπόψη, τόσο τα χαρακτηριστικά του πιστούχου, όσο και τις εξασφαλίσεις και την αξιοποίηση δεδομένων ιστορικότητας, η Τράπεζα είναι σε θέση να εκτιμά τον πιστωτικό κίνδυνο των χαρτοφυλακίων δανείων και να υπολογίζει την πιθανή ζημία.

Για την αξιολόγηση των πιστούχων χρησιμοποιείται ένα 11βάθμιο σύστημα κατάταξης, που από τις αρχές του 2005 εντάχθηκε στο νέο πλαίσιο πολιτικής πιστοδοτήσεων, διαδικασιών και παρακολούθησης της συμπεριφοράς των αντισυμβαλλομένων.

Υπάρχουν χωριστά συστήματα διαβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσονται (ιδιώτες, αγρότες, μικρομεσαία και μεγάλη επιχείρηση). Ανάλογα με το σύστημα διαβάθμισης, που χρησιμοποιείται, συνδέεται η βαθμολόγηση του πελάτη, με την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων του και υπολογίζεται η εκτιμώμενη ζημία κατά τη χορήγηση του δανείου.

Τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση των πιστούχων καταχωρούνται από τους αξιολογητές και τηρούνται, μαζί με τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, στη βάση δεδομένων. Με αυτό τον τρόπο, γίνεται εφικτή η συστηματική ποσοτική και ποιοτική ανάλυση του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, εντοπίζονται και αναλύονται οι αιτίες αξιολογών μετακινήσεων στις κατηγορίες ταξινόμησης και εξάγονται πληροφορίες χρήσιμες για τη χάραξη της πιστοδοτικής πολιτικής.

Το σύστημα εσωτερικών διαβαθμίσεων χρησιμοποιείται επίσης για τον υπολογισμό των προβλέψεων, που στοχεύει στο σχηματισμό ικανού ύψους προβλέψεων, που θα υπερκαλύπτουν τις τυχόν ζημίες από επισφαλείς απαιτήσεις. Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις υπερβαίνουν συνολικά τις ελάχιστες απαιτούμενες για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτές προσδιορίζονται με βάση την ΠΔ/ΤΕ 2442/99, όπως ισχύει. Πέραν των ανωτέρω, η Τράπεζα, όποτε το κρίνει σκόπιμο, σχηματίζει και γενικές προβλέψεις, για κινδύνους που δεν προσδιορίζονται επακριβώς.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ: Οι παράγοντες κινδύνου της αγοράς διαμορφώνονται από τις αλλαγές των επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των τιμών των μετοχών, των χρεογράφων και των χρηματιστηριακών εμπορευμάτων και αποτυπώνεται στα κέρδη ή τις ζημίες των κρατουμένων θέσεων.

Ο κίνδυνος αγοράς για την Τράπεζα προκύπτει, είτε από πράξεις, που γίνονται για να διευκολύνουν τις συναλλαγές των πελατών, είτε από πράξεις κερδοσκοπίας, που σκοπό έχουν την αποκόμιση κερδών για ίδιο όφελος. Η διαχείριση του κινδύνου αγοράς γίνεται μέσω ορίων, που εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού. Τα όρια αυτά καθορίζονται, ανάλογα με τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας, την επιθυμία ανάληψης κινδύνου, τους στρατηγικούς στόχους και τις επικρατούσες συνθήκες

στις αγορές. Για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς, το 2005 χρησιμοποιήθηκε το όριο ανοικτής θέσης (open position), ενώ για την ανάλυση του κινδύνου χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος ανάλυσης ευαισθησίας επιτοκίου ανά μονάδα βάσης καθώς και η μέθοδος της Αξίας σε κίνδυνο (VaR). Στο ίδιο διάστημα, για κάθε τύπο χρηματοοικονομικού μέσου είχαν τεθεί όρια ανεκτής ζημίας (stop loss limits), ώστε να αποφευχθεί η καταγραφή ανεπιθύμητων ζημιών στα χαρτοφυλάκια.

Με τη μέθοδο της αξίας σε κίνδυνο, που έχει υιοθετήσει η ΑΤΕbank, υπολογίζεται στατιστικά το ποσό της μέγιστης, δυνητικής ζημίας σε ευρώ, που θα προκύψει από αντίθετες κινήσεις της αγοράς, σε ένα κανονικό περιβάλλον και σε προκαθορισμένο διάστημα εμπιστοσύνης. Η αξιολόγηση του στατιστικού υποδείγματος είναι διαρκής και επιτυγχάνεται με την καθημερινή εφαρμογή δοκιμών αξιοπιστίας. Η μέτρηση της μέγιστης δυνητικής ζημίας συμπληρώνεται με την εφαρμογή ακραίων σεναρίων, που περιγράφουν τη συμπεριφορά των χαρτοφυλακίων κάτω από ακραίες μεταβολές των παραγόντων κινδύνου αγοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

4.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ

Σύμφωνα με το Ενιαίο Λογιστικό Σχέδιο «αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διαφόρων τομέων της οικονομικής μονάδας και, σε τελική ανάλυση, της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας»¹⁹.

Οι δείκτες καθώς και άλλα μη χρηματοοικονομικά μεγέθη κατάλληλα επεξεργασμένα, αξιοποιούνται έτσι ώστε να εξαχθούν κατά το μέγιστο δυνατό ασφαλή συμπεράσματα και ν' αξιολογηθεί σωστά ο πιστωτικός κίνδυνος.

Η αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου ακολουθεί την διαδικασία της χρηματοοικονομικής ανάλυσης (ποσοτικά χαρακτηριστικά) και της μη χρηματοοικονομικής ανάλυσης (ποιοτικά χαρακτηριστικά).

Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά είναι εκείνα που κρίνουν την βιωσιμότητα της επιχείρησης και απεικονίζονται κατά κανόνα στα ποσοτικά στοιχεία τους. Τα κυριότερα ποσοτικά χαρακτηριστικά είναι:

- ✓ Η εξέλιξη των υποχρεώσεων.
- ✓ Η εξέλιξη των αποτελεσμάτων.
- ✓ Η πορεία των πωλήσεων και
- ✓ Η σχέση ιδίων κεφαλαίων προς ξένων.

Τα κυριότερα ποιοτικά χαρακτηριστικά είναι:

- ✓ Η ικανότητα του Management.
- ✓ Η ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης και
- ✓ Η ακεραιότητα-πνεύμα συνεργασίας των φορέων της επιχείρησης.

¹⁹ βλ. www.krapis.com

Η διοίκηση είναι ο βασικός παράγοντας για μία επιχείρηση αφού είναι αυτή που παίρνει τις οριστικές αποφάσεις μετά από λεπτομερή αξιολόγηση όλων των στοιχείων.

Ανάλογα με το τι θέλουμε να συγκρίνουμε και να αξιολογήσουμε μπορούμε να εξάγουμε πληθώρα αριθμοδεικτών από τα οικονομικά στοιχεία, οι οποίοι βοηθούν στην καλύτερη απεικόνιση των μεγεθών και στη διευκόλυνση εξαγωγής συμπερασμάτων. Με την χρήση των δεικτών επεξεργαζόμαστε σχέσεις των στοιχείων, τις οποίες και συγκρίνουμε με στόχους που θέσαμε ή όρια που θεωρούνται αποδεκτά.

Οι αριθμοδείκτες δείχνουν την πορεία και τις τάσεις των μεγεθών των επιχειρήσεων, γι' αυτό και αποτελούν κύριο εργαλείο και για τους ίδιους τους επιχειρηματίες. Η χρησιμότητα τους είναι πολλαπλή. Η εφαρμογή τους στις τράπεζες συνίσταται στο να αξιολογούν κατά το δυνατό ορθά τον πιστωτικό κίνδυνο που καλούνται ν' αναλάβουν.

Η σωστή γνώση των λογιστικών και η διερεύνηση των σχετικών στοιχείων είναι απαραίτητη. Ως συνέπεια αυτού, δεν οδηγούμαστε σε τυχόν λαθεμένα αποτελέσματα από κακής ποιότητας πληροφοριών που αφορούν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Οι δείκτες αποτελούν απλές ενδείξεις του τρόπου λειτουργίας και των τάσεων που εμφανίζει η επιχείρηση. Για να διαμορφώσουμε μια επιτυχή άποψη πάνω στην εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και να εκτιμήσουμε σωστά την μέχρι σήμερα πορεία της θα πρέπει ν' αξιολογούμε τις διαφαινόμενες τάσεις, να λαμβάνουμε υπ' όψιν τους άλλους δείκτες της επιχείρησης, τα λοιπά οικονομικά και μη στοιχεία της, να διερευνούμε τη διακύμανσή τους διαχρονικά και όχι στατικά και τέλος να τους συγκρίνουμε με τους δείκτες του αντίστοιχου κλάδου.

Πρέπει να σημειωθεί πως σημασία έχει να "διαβάζουμε" σωστά τους δείκτες, αφού μας δίνουν διαχρονικά ιστορικά μεγέθη, πληροφορίες και μια σταθερή βάση έτσι ώστε να οδηγούμαστε σε σίγουρα συμπεράσματα για την μελλοντική εξέλιξη της επιχείρησης.

Η εξέλιξη των δεικτών μπορεί να είναι είτε αρνητική είτε θετική. Και στις δύο περιπτώσεις αν τα ποσά που προκύπτουν είναι "υπερβολικά" και όχι τ' αναμενόμενα δεν πρέπει ν' απογοητευτούμε. Αντιθέτως, μια προσεκτική μελέτη των καταστάσεων μπορεί να μας οδηγήσει στο πρόβλημα το οποίο ίσως και να είναι αναστρέψιμο. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να εξετάζονται, να διερευνούνται και να επεξηγούνται οι αιτίες των μεταβολών που έχουν επιφέρει είτε έντονες θετικές εξελίξεις και απότομες βελτιώσεις είτε αρνητικές.

Από τα λογιστικά στοιχεία (ισολογισμού, λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και εκμετάλλευσης κ.λ.π) γίνεται η εξαγωγή των δεικτών, όπου επιδιώκεται η τελική απεικόνιση

να είναι τέτοια ώστε τα μεγαλύτερα νούμερα να αντιστοιχούν σε ευνοϊκότερες καταστάσεις και αντιθέτως τα μικρότερα νούμερα.

Η σύγκριση του μέσου όρου των οικονομικών μεγεθών των λογιστικών στοιχείων των επιχειρήσεων οδηγεί στην καλύτερη απεικόνιση και κατά τρόπο που να προσεγγίζει περισσότερο την πραγματικότητα.

4.2 ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Οι αριθμοδείκτες είναι χρήσιμοι εφόσον υπάρχει σχέση μεταξύ του στοιχείου του αριθμητή και του φαινομένου που αντιπροσωπεύει ο παρανομαστής. Στην αντίθετη περίπτωση ο δείκτης δεν έχει νόημα και δεν προσφέρει καμία χρήσιμη πληροφορία στους ενδιαφερόμενους. Αν υφίσταται η αναζητούμενη σχέση τότε για να υπάρξει κάποιο

συμπέρασμα απαιτούνται και τα εκατέρωθεν ποσοτικά στοιχεία που με τις κατάλληλες πράξεις, θα προσδιορίσουν ποσοτικά την υπάρχουσα σχέση. Τα στοιχεία αυτά που θα χρησιμοποιηθούν για την δημιουργία τέτοιων σχέσεων και συγκρίσεων μπορούν να παρθούν, είτε μέσα από τη διαχρονική εξέλιξη της μονάδας είτε από την αντιπαράθεση των διαφόρων μεγεθών της με τα αντίστοιχα άλλων μονάδων ή του κλάδου σε μια σταθερή χρονική στιγμή. Η **έλλειψη** λοιπόν των σχέσεων των στοιχείων καθώς και των ποσοτικών στοιχείων τα καθιστά από τα βασικά προβλήματα²⁰ στη χρήση των αριθμοδεικτών.

Οι **μη ελεγμένες λογιστικές καταστάσεις** αποτελούν μία ακόμα δυσκολία στη χρήση των αριθμοδεικτών καθώς, η έλλειψη ελέγχου από ελεγκτές λογιστές και συγκεκριμένα από ορκωτούς λογιστές δεν δίνει τη δυνατότητα ορθής μελέτης των καταστάσεων. Με το σωστό έλεγχο των καταστάσεων είναι εύκολο να διαπιστωθεί αν αυτές έχουν συνταχθεί βάσει των γενικά παραδεκτών λογιστικών αρχών και γενικότερα ως ένα ικανοποιητικό βαθμό ή μη, εμφάνιση σ' αυτές των αποτελεσμάτων και της οικονομικής κατάστασης της εν λόγω μονάδας ή σημείωναν τις συγκεκριμένες αποκλίσεις και διαφορές.

Ο αναλυτής πρέπει να είναι προσεκτικός στην **επιλογή δεικτών**. Πρώτα πρέπει να συλλέξει όλα τα στοιχεία εκείνα που είναι χρήσιμα για την πορεία της επιχείρησης και μέσω αυτών να συντάξει τους κατάλληλους αριθμοδείκτες οι οποίοι θα προβάλουν τη δραστηριότητα αυτής αποτελεσματικότερα.

²⁰ βλ. Κων/νος Κάντζος, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σελ. 79

Η ανομοιογένεια των λογιστικών μεθόδων είναι επιπλέον ένα πρόβλημα στη χρήση αριθμοδεικτών. Οι επιχειρήσεις διαλέγουν από τις λογιστικές αρχές, εκείνο τον συνδυασμό που θ' αποδώσει καλύτερα τους στόχους τις μέσα από τις λογιστικές καταστάσεις. Αυτή η ευχέρεια της επιλογής, γίνεται για διάφορους λόγους. Μπορεί ν' αντιμετωπιστεί είτε με τον περιορισμό του δείγματος για την ανάλυση μόνο στις επιχειρήσεις των οποίων οι καταστάσεις στηρίζονται στις ίδιες λογιστικές αρχές και μεθόδους, είτε με την αναπροσαρμογή των δεδομένων των καταστάσεων κατά επιχείρηση ανάλογα με τις μεθόδους που έχουν χρησιμοποιηθεί για τη σύνταξή τους και οι οποίες υποτίθεται, αναφέρονται στο προσάρτημα ή και στην έκθεση των ορκωτών λογιστών.

Η σωστή επιλογή και **αξιοπιστία των λογιστικών αριθμών** που θα χρησιμοποιηθούν ή η κατάλληλη προσαρμογή τους είναι σημαντική, διότι οι αριθμοδείκτες που στηρίζονται στα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων περιλαμβάνουν ελαττώματα και αδυναμίες αυτών υπερβάλλοντας ή υπολειπόμενοι του ακριβούς μεγέθους ή σχέσης που υποδεικνύουν τις περισσότερες φορές χωρίς να είναι δυνατόν να εξουδετερώνονται τέτοιες αδυναμίες στο λόγο του δείκτη.

Σε περίπτωση, που υπάρχουν **αρνητικοί παρανομαστές**, το αποτέλεσμα που προκύπτει στους αριθμοδείκτες είναι ανούσιο. Για να είναι χρήσιμο σύμφωνα με τον Foster θα πρέπει:

1. Να χρησιμοποιηθεί, διαφορετικός δείκτης -από αυτόν που έχει επιλεγθεί- ο οποίος θα έχει ικανότητες μέτρησης του ίδιου χαρακτηριστικού που θέλουμε να μετρήσουμε.
2. Η επιχείρηση η οποία μελετάται ν' απορριφθεί από τον κλάδο ή από το δείγμα ή σαν έτος αν πρόκειται για διαχρονική μελέτη μιας μόνο μονάδος.
3. Για ν' αναλύσουμε τα στοιχεία, υπάρχει μια συγκεκριμένη μεταβλητή όπου είναι η αρνητική τιμή και αντικαθιστάται με άλλη παραπλανήσια, θετική π.χ μικτό κέρδος αντί καθαρό ή η θετική τιμή αν είναι δυνατόν σε τρέχουσες τιμές π.χ η καθαρή θέση του ενεργητικού.

Στη συνέχεια, αυτό που μπορούμε ν' αναφέρουμε είναι η **μη λογιστικοποίηση ορισμένων γεγονότων** όπου ορισμένα γεγονότα βρίσκονται συνήθως στους λογαριασμούς τάξεως ή σε σημείωση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων π.χ οι προβλέψεις για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδων από την υπηρεσία. Αν σε περίπτωση προσθέσουμε την ρευστότητα που να περιέχει ανοικτή πίστωση, τότε οι ανοικτές πιστώσεις τραπεζών, εκ των οποίων ένα ποσοστό η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί

για να διατηρεί την πίστωση στο αρχικά συμφωνημένο ύψος της, έτσι ώστε η ρευστότητα να μην λαμβάνει τις αρνητικές επιπτώσεις ορισμένων συναλλαγών.

Επιπλέον **η επιλεκτική εμφάνιση συγκεκριμένων μεγεθών και λογαριασμών στις διάφορες κατηγορίες των στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων** είναι ακόμη ένα εμπόδιο στη χρήση των δεικτών. Ανήκουν οι λογαριασμοί όπως οι επιχορηγήσεις διαφόρων αναπτυξιακών νομών και το προνομιούχο μετοχικό κεφάλαιο και ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Όταν κατατάσσουμε τα μεγέθη στους λογαριασμούς του ισολογισμού γίνεται η προσπάθεια στην διοίκηση να αυξηθεί η καθαρή θέση της επιχείρησης συμπεριλαμβάνοντας αυτά τα μεγέθη στα ίδια κεφάλαια αντί στις υποχρεώσεις όπως ίσως θα έπρεπε για τις επιχορηγήσεις π.χ η υποχρέωση από πλευράς της επιχείρησης να επιστραφούν αν δεν τηρηθούν ορισμένοι όροι. Έτσι συμπεραίνουμε ότι ανάλογα με την κατηγορία στην οποία θα εμφανιστούν τα μεγέθη επηρεάζονται και οι αντίστοιχοι αριθμοδείκτες όπως ο δείκτης ξένα προς ίδια κεφάλαια, υποχρέωσης, ακόμα και ρευστότητα.

Η διαθεσιμότητα των λογιστικών στοιχείων είναι σημαντική διότι όπως είναι γνωστό, το κλείσιμο των οικονομικών καταστάσεων γίνεται στο τέλος της κάθε χρονιάς και δημοσιεύεται συνήθως Μάρτιο-Απρίλιο. Δυστυχώς, κάποιες επιχειρήσεις δεν είναι υποχρεωμένες να δημοσιεύουν τις λογιστικές και χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους, με αποτέλεσμα να υπάρχουν κάποιες αδυναμίες που δυσχεραίνουν την έγκαιρη έκδοση των ετήσιων, ειδικά, λογιστικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων αλλά και γενικά την εύκαιρη και απρόσκοπτη διαθεσιμότητά τους στους χρήστες.

Οι παράγοντες είναι οι ακόλουθοι :

1. Όταν η μονάδα είναι βιομηχανική επιχείρηση, χρειάζεται περισσότερος χρόνος για το κλείσιμο των λογαριασμών ειδικά στην απογραφή και αποτίμηση των αποθεμάτων της.
2. Υπάρχουν επιχειρήσεις που δεν κλείνουν στο τέλος της χρονιάς αλλά νωρίτερα ή αργότερα αφού περάσει το επόμενο έτος όπως συμβαίνει στις αλλοδαπές επιχειρήσεις.
3. Όταν η μονάδα είναι μητρική εταιρία άλλων θυγατρικών και προσθέτει την διαδικασία ενσωμάτωσης των καταστάσεων των θυγατρικών της.

Επιπρόσθετα αναφέρουμε την **μη γραμμική σχέση μεταξύ αριθμητού και παρανομαστή στον υπολογισμό των δεικτών**. Γνωρίζουμε ότι οι δείκτες εξουδετερώνουν

τη διαφορά μεγέθους μεταξύ επιχειρήσεων ενώ ο αριθμητής και ο παρανομαστής είναι ανάλογη μεταξύ τους τόσο για τους δείκτες όσο και για τις επιχειρήσεις σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι με τη χρήση αριθμητή και παρανομαστή είναι ανάλογοι μεταξύ των δεικτών και επιχειρήσεων ενώ χωρίς τη χρήση του αριθμητή και παρανομαστή είναι αντιστρόφως ανάλογη.

Στοιχεία από βάσεις δεδομένων. Για να γίνει μια σωστή έρευνα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή με τη χρήση βάσεων δεδομένων πάνω στους υπολογιστές.

Οι αδυναμίες που αντιμετωπίζουν είναι οι ακόλουθες:

1. Λάθη στην καταχώρηση στοιχείων.
2. Η βάση δεδομένων να μην περιλαμβάνει τα κατάλληλα τρέχοντα στοιχεία.
3. Περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, οι οποίες για διάφορους λόγους κρίθηκαν μη αποδοτικές.
4. Συνάθροιση διάφορων στοιχείων επιχειρήσεων σε μια κατηγορία που δεν ανήκουν στους ίδιους λογαριασμούς.

Θα ήταν συνετό ν' αναφέρουμε ως πρόβλημα και **τη χρήση μέσου όρου των μεγεθών στον υπολογισμό των αριθμοδεικτών:** Για να υπολογίσουμε τους αριθμοδείκτες περιλαμβάνεται και ο μέσος όρος της περιόδου. Όταν η πρόσβαση του αναλυτή δεν ξεπερνά τις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις της επιχείρησης ο καλύτερος μέσος όρος για να επιτευχθεί είναι αυτός μεταξύ της αρχής και του τέλους μίας χρήσης. Αξίζει να σημειώσουμε ότι, η χρήση μέσου όρου συμβάλλει σημαντικά στην ακρίβεια ενός αριθμοδείκτη όταν πρόκειται για μεγέθη στοιχείων ενεργητικού π.χ αποθέματα ενώ όσον αφορά για μεγέθη στοιχείων παθητικού μπορούμε να έχουμε το αντίθετο αποτέλεσμα γιατί μεταβάλλονται τα μεταξύ τους μεγέθη και θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε το τελευταίο υπόλοιπο και όχι το μέσο της περιόδου π.χ υπόλοιπα δανείων.

Δύο ακόμη τελευταία προβλήματα που πρέπει να επισημανθούν είναι **η διαφάνεια των αριθμοδεικτών και οι αφανείς υποχρεώσεις και δεσμεύσεις.** Η διαφάνεια των αριθμοδεικτών είναι βασική αφού, μέσο αυτών αντικατοπτρίζονται η πραγματική κατάσταση της επιχείρησης. Στον Foster (1986 σελ 124) αναφέρονται εργασίες διάφορων ερευνητών (Gombola και Ketz 1983) σύμφωνα με τις οποίες οι πιο ακριβείς και σχετική με την κατάσταση της αντίστοιχης επιχείρησης είναι:

-Ταμειακής ρευστότητας

-Ταμειακή ροή/ Σύνολο ενεργητικού χρηματοοικονομικής μόχλευσης

-Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων

-Ανακύκλωσης αποθεμάτων

Η γνώση κατανομής των αριθμοδεικτών είναι χρήσιμη. Περιπτώσεις που το επιβεβαιώνουν είναι η δανειοδότηση μιας επιχείρησης (η τράπεζα είναι απαραίτητο να γνωρίζει την πραγματική θέση της επιχείρησης), η διοίκηση η οποία προσπαθεί να εκτιμήσει τα περιθώρια βελτίωσης της θέσης της καθώς και η περίπτωση που ο ερευνητής θέλει ν' αποφασίσει το είδος της στατιστικής μεθόδου με την οποία θα επεξεργαστεί τους αριθμοδείκτες που θα χρησιμοποιήσει.

Οι Αφανείς υποχρεώσεις σχετίζονται με χρηματοδοτήσεις από και προς πηγές και σε ποσά που δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό της επιχείρησης κυρίως για λόγους βελτίωσης των σχετικών αριθμοδεικτών χρέους αλλά και για αποφυγή, πολλές φορές, πληρωμής του φόρου και του χαρτόσημου που συνεπάγεται μια δανειακή σύμβαση (καταθέσεις μετοχών).

Ανεπίσημες και αφανείς χρηματοδοτήσεις γίνονται επίσης και για το υψηλό επιτόκιο και τ' άλλα έξοδα μιας τραπεζικής χρηματοδότησης.

Οι δεσμεύσεις, αναφέρονται στις υποχρεώσεις εκ μέρους της επιχείρησης. Ανήκουν οι περιπτώσεις κοινών προσωρινών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και έργων ή συνεταιρισμών εκτός της εξεταζόμενης επιχείρησης, καθώς και η περίπτωση ανειλημμένων ή ενδεχομένων υποχρεώσεων σχετικά με τις θυγατρικές μονάδες και οι οποίες για κάποιο λόγο δεν είναι υποχρεωτικό ή και κατά την παράβαση της σχετικής νομοθεσίας δεν εμφανίζονται σε ενοποιημένους ισολογισμούς της μητρικής επιχείρησης.

Τέλος, στις αφανείς υποχρεώσεις και δεσμεύσεις ανήκουν οι εγγυητικές επιστολές, οι συμφωνίες αγοράς ελαχίστων ποσοτήτων κάποιων προμηθειών (με ρήτρα καταβολής σημαντικού ποσού σε περίπτωση αθέτησης της συμφωνίας), οι εκκρεμούσες στα δικαστήρια ή σε δικηγόρους αγωγές η ενεχυρίαση ή αποθήκευση κάποιων περιουσιακών στοιχείων και τέλος η χρήση γραμματίων ευκολίας (γίνονται αποδεκτά από επιχείρηση η οποία θέλει να διευκολύνει την εκδότρια με την προεξόφλησή τους από αυτήν εάν έχει περιθώριο τέτοιας χρηματοδότησης στην τράπεζά της).

Ένας έμπειρος αναλυτής θα πρέπει να είναι αρκετά επινοητικός, έτσι ώστε να επιλέξει τις σωστές μεθόδους και τρόπους αντιμετώπισης των γεγονότων που θα επηρεάσουν ή όχι τους δείκτες της επιχείρησης.

4.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι αριθμοδείκτες χωρίζονται σε πέντε κατηγορίες²¹ οι οποίες είναι οι εξής:

1. Ρευστότητας (φανερόνουν την ικανότητα κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης)
2. Δραστηριότητας (αναλύουν τα θέματα εύρυθμης λειτουργίας της επιχείρησης)
3. Αποδοτικότητας (φανερόνουν το πόσο κερδοφόρα είναι η επιχείρηση)
4. Κεφαλαιακής διάρθρωσης/ Μόχλευσης/ Χρηματοδότησης (δείχνουν πόσο ικανή είναι η επιχείρηση να δανειστεί από τρίτους)
5. Επενδύτη (αφορούν τους δυνητικούς επενδυτές και μετόχους της επιχείρησης)

$$\text{Αριθμοδείκτης Ρευστότητας} = \frac{\text{Χορηγήσεις}}{\text{Καταθέσεις}}$$

Δείχνει την ανάγκη των τραπεζών σε σχέση με τα δάνεια και τις καταθέσεις. Δίχως την απαιτούμενη ρευστότητα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, μια τράπεζα μπορεί να αποτύχει.

Ο δείκτης για να είναι αποδεκτός πρέπει να είναι μικρότερος ή ίσος της μονάδος.

$$\text{Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό (διαθέσιμα+απαιτήσεις)}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

²¹ βλ. Κων/νος Κάντζος, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σελ.120 – Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, σελ.54 – Παναγιώτης Βασ. Παπαδέας, Τραπεζικές Εργασίες & Παράγωγα, σελ.269

Ο δείκτης γενικής ρευστότητας ή κεφαλαίου κινήσεως, μετρά την ικανότητα της επιχείρησης ν' ανταποκρίνεται στις άμεσες υποχρεώσεις της από κεφάλαια που προέρχονται από το κυκλοφορούν ενεργητικό. Παράλληλα δείχνει και το περιθώριο ασφαλείας που διατηρεί η διοίκησή της για να είναι σε θέση ν' αντιμετωπίσει μια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή των κεφαλαίων κινήσεως. Πρόκειται για στατικό δείκτη, αφού δε λαμβάνει υπόψη του το χρόνο.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο καλύτερη, από πλευράς ρευστότητας, είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχείρησης.

$$\begin{array}{l} \text{Αριθμοδείκτης} \\ \text{Ειδικής} \\ \text{Ρευστότητας} \end{array} = \frac{\text{Βραχυπρόθεσμες Απαιτήσεις + Ταμείο (όχι αποθέματα)}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Δείχνει τη δυνατότητα της επιχείρησης ν' ανταποκρίνεται άμεσα στις υποχρεώσεις των πιστωτών της. Αποκλείει τα' αποθέματα, επειδή δεν θεωρούνται ως άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία..

Ένας δείκτης ειδικής ρευστότητας γύρω στη μονάδα θεωρείται ικανοποιητικός μόνο αν στις απαιτήσεις της επιχείρησης δεν περιλαμβάνονται επισφαλείς ή ανεπίδεκτες εισπράξεως απαιτήσεις και αν η περίοδος εισπράξεως των απαιτήσεων της επιχείρησης και εξοφλήσεως των υποχρεώσεων της είναι περίπου ίσες.

Από την άλλη, ένας δείκτης μικρότερος της μονάδας δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να εξαρτάται από τις μελλοντικές της πωλήσεις, προκειμένου να εξασφαλίσει επαρκή ρευστότητα.

$$\begin{array}{l} \text{Αριθμοδείκτης} \\ \text{Ταμειακής} \\ \text{Ρευστότητας} \end{array} = \frac{\text{Μετρητά στο ταμείο + Κ.Ο + Επιταγές + Διαπραγματευόμενα Χρεόγραφα + Ισοδύναμα ταμειακά}}{\text{Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Ο δείκτης αυτός δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης καλύπτουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Συνήθως είναι μικρότερος της μονάδος και ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση ή τις πραγματικές ανάγκες και δυνατότητες αυτής. Ακόμα και τράπεζες δεν εμφανίζουν άμεση ρευστότητα μεγαλύτερη της μονάδας.

$$\text{Αριθμοδείκτης Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος} = \frac{\text{Διαθέσιμα} + \text{Απαιτήσεις}}{\text{Προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες}}$$

Ο δείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος δείχνει για πόσες ημέρες τα ρευστά και τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης μπορούν να καλύψουν τα λειτουργικά της έξοδα. Μπορεί να επηρεαστεί από τυχόν εποχικότητα στις πωλήσεις των επιχειρήσεων.

Αύξηση του δείκτη αμυντικού χρονικού διαστήματος από έτος σε έτος παρέχει ένδειξη ευνοϊκής εξέλιξης στην κατάσταση της επιχείρησης, ενώ αντίθετα μείωση αυτού διαχρονικά παρέχει ένδειξη εμφανίσεως μιας μη ενθαρρυντικής καταστάσεως.

$$\text{Αριθμοδείκτης Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας} = \frac{\text{Λειτουργικά έξοδα}}{\text{Λειτουργικά έσοδα}}$$

Με τη χρήση αυτού του αριθμοδείκτη υπολογίζουμε κατά πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης. Αν δηλαδή λειτουργεί σωστά.

$$\text{Αριθμοδείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}^{22}}{\text{Ξένα κεφάλαια}}$$

Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης ή κεφαλαιακής εξάρτησης δείχνει την εξάρτηση της επιχείρησης από ξένα κεφάλαια και κατά πόσο της επιτρέπεται να διευρύνει την εξωτερική χρηματοδότησή της δεδομένου ότι τα δανειακά κεφάλαια επιβαρύνουν σημαντικά την απόδοση των επιχειρήσεων λόγω των χρηματοοικονομικών εξόδων. Έτσι, ο δείκτης αυτός

²² Μετοχικό κεφάλαιο

δείχνει την ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους δανειστές της. Στα Ίδια κεφάλαια περιλαμβάνεται ολόκληρη η καθαρή θέση της επιχείρησης.

Αν ο δείκτης αυτός είναι μεγαλύτερος της μονάδας, μας δείχνει ότι οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν σ' αυτή με περισσότερα κεφάλαια απ' ότι οι πιστωτές της.

$$\text{Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας ROE} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

(Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων)

Μετρά την αποτελεσματικότητα, με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σ' αυτή.

Χαμηλή τιμή του δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποκαλύπτει ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της (χαμηλή παραγωγικότητα, υπερεπένδυση κεφαλαίων, ανεπαρκής διοίκηση, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες κ.τ.λ.). Υψηλή τιμή από την άλλη αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί και αυτό μπορεί να οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκησή της, στις ευνοϊκές γι' αυτήν οικονομικές συνθήκες, στην εύστοχη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της κ.τ.λ. Επομένως, όσο πιο κοντά στη μονάδα βρίσκεται ο δείκτης ή όσο την πλησιάζει, τόσο το καλύτερο.

Η μέση αποδοτικότητα στη χώρα μας ανέρχεται σε 14%.

$$\text{Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων} = \frac{\text{Σύνολο Αποθεμάτων (α' ύλες, έτοιμα, ημιέτοιμα)}}{\text{Κόστος Πωληθέντων}} * 12$$

Πρόκειται για τ' αποθέματα ασφαλείας που είναι αναγκασμένες να τηρούν σε μόνιμη βάση οι επιχειρήσεις.

Ο υψηλός δείκτης σημαίνει μεγαλύτερες δεσμεύσεις σε κεφάλαια κίνησης και επομένως αυξημένες ανάγκες για δανεισμό. Αντίθετα, χαμηλός δείκτης σημαίνει καλή διαχείριση αποθεμάτων και μικρότερες ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης.

Ο δείκτης αυτός μετρείται σε μήνες ή μέρες και προσδιορίζει τις ταμειακές ροές²³ της επιχείρησης.

$$\text{Αριθμοδείκτης Μικτού Κέρδους} = \frac{\text{Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως}^{24}}{\text{Καθαρές πωλήσεις χρήσεως}} * 100$$

Δείχνει τη σχέση των μικτών αποτελεσμάτων προς τις καθαρές πωλήσεις.

Υψηλός δείκτης μικτού κέρδους δείχνει την ικανότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές ενώ, ένας χαμηλός δείχνει μια όχι καλή πολιτική της διοίκησης στον τομέα αγορών και πωλήσεων. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε στασιμότητα πωλήσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται αγορές σε μεγάλες ποσότητες, που θα μπορούσαν να επιτευχθούν σε χαμηλές τιμές.

$$\text{Αριθμοδείκτης Κόστους Πωληθέντων} = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}} * 100$$

Δείχνει τη σχέση του κόστους των πωληθέντων προϊόντων προς τις καθαρές πωλήσεις και μετρά την αποτελεσματικότητα ελέγχου του κόστους πωληθέντων.

$$\text{Αριθμοδείκτης Αποσβέσεων Προς Καθαρές Πωλήσεις} = \frac{\text{Αποσβέσεις χρήσεως}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}} * 100$$

Αυτός ο δείκτης απεικονίζει τη δυνατότητα αποπληρωμής των δόσεων και των τόκων των μακροπρόθεσμων δανείων που ενδεχομένως πρόκειται να αναληφθούν. Από τα κέρδη αυτά η επιχείρηση μπορεί να αυτοχρηματοδοτείται, να πληρώνει φόρους, μερίσματα, ρυθμισμένες

²³ Η κατάσταση της ταμειακής ροής μιας επιχείρησης είναι ένα πρόσθετο βοηθητικό μέσο ανάλυσης ισολογισμών. Δείχνει την κίνηση των μετρητών από και προς την επιχείρηση. Κατά την λειτουργία της καταγράφει τις πηγές και χρήση των τελευταίων κεφαλαίων της. Συνεπώς, σημαίνει τον καθορισμό εντός μιας περιόδου των εισπραχθέντων και πληρωθέντων διαθεσίμων.

²⁴ Καθαρές πωλήσεις – Κόστος πωληθέντων

δόσεις που δεν αποπληρώνονται από το παραγωγικοσυναλλακτικό κύκλωμα (τράπεζες, ασφαλιστικούς οργανισμούς, υποχρεώσεις σε τρίτους κ.τ.λ).

$$\text{Αριθμοδείκτης Κερδοφορίας ROA} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

(Απόδοση Στοιχείων Ενεργητικού)

Υπολογίζει τα κέρδη του τραπεζικού ιδρύματος σε σχέση με τα περιουσιακά του στοιχεία.

Μετρά την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης και αποτελεί ένα είδος αξιολογήσεως και ελέγχου της διοίκησής της. Δηλαδή με τον παραπάνω δείκτη, είναι δυνατή η παρακολούθηση της αποδοτικότητας διαχρονικά και η σύγκρισή της με τα αντίστοιχα μεγέθη άλλων ομοειδών επιχειρήσεων ή με το μέσο όρο του κλάδου όπου ανήκει η επιχείρηση.

Όσο πιο κοντά στη μονάδα παρουσιάζεται ο δείκτης, τόσο το καλύτερο για την επιχείρηση.

$$\text{Αριθμοδείκτης Υπερχρέωσης και Επιπέδου Κεφαλαιακής Μόχλευσης} = \frac{\text{Υποχρεώσεις}}{\text{Ίδια κεφάλαια}}$$

Δείχνει τη σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια και πιο συγκεκριμένα το επίπεδο κεφαλαιακής μόχλευσης της επιχείρησης.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης (και πάνω από τη μονάδα), τόσο υπερχρεωμένη είναι η επιχείρηση ή τόσο υψηλότερο το επίπεδο άσκησης κεφαλαιακής μόχλευσης.

$$\text{Αριθμοδείκτης Παγιοποιήσεων} = \frac{\text{Αξία Παγίων}}{\text{Σύνολο κεφαλαίων (ιδίων και ξένων)}}$$

Δείχνει τη σχέση του πάγιου ενεργητικού με το σύνολο του ενεργητικού / παθητικού και το βαθμό στον οποίο τα κεφάλαια έχουν επενδυθεί σε πάγια στοιχεία.

Ο δείκτης μπορεί να λάβει οποιαδήποτε τιμή γύρω από τη μονάδα. Οι επιχειρήσεις με υψηλό δείκτη παγιοποιήσεων σε αντίθεση μ' αυτές με χαμηλό δείκτη έχουν αυξημένα

σταθερά έξοδα και συνήθως ανελαστικό κόστος (οπότε είναι και πιο ευπαθείς σε περιόδους ύφεσης) , έχουν ανάγκη από αυξημένα ίδια κεφάλαια κίνησης και αντίστοιχο δανεισμό και τέλος επιδιώκουν να μεγιστοποιούν τα περιθώρια κέρδους.

$$\text{Αριθμοδείκτης Παλαιότητας Παγίων} = \frac{\text{Σύνολο Συσσωρευμένων Αποσβέσεων}}{\text{Αξία κτήσεως παγίων}}$$

Υποδεικνύει τη σχέση των παγίων στην αξία κτήσης τους και των αποσβέσεων που έχουν γίνει μέχρι τώρα σ' αυτά.

Η τιμή του πρέπει να είναι μικρότερη ή ίση με τη μονάδα αφού αναφερόμαστε σε μια εποχή ραγδαίας τεχνολογικής ανάπτυξης και μεταβολών.

$$\text{Αριθμοδείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας} = \frac{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων}^{25}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Δείχνει τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων και στοιχείων του ενεργητικού της τράπεζας. Υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει χαμηλή ανάγκη για εξωτερική χρηματοδότηση, δηλαδή υψηλή αποδοτικότητα.

$$\text{Αριθμοδείκτης Μερισματικής Απόδοσης} = \frac{\text{Μέρισμα ανά μετοχή}}{\text{Χρηματιστηριακή τιμή μετοχής}} * 100$$

Δείχνει τη σχέση μερίσματος ανά μετοχή και χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής , δηλαδή την απόδοση σε μέρισμα της μετοχής μιας επιχείρησης.

Μεγάλη τιμή μερισματικής απόδοσης μιας μετοχής συνεπάγεται και μεγαλύτερη έλξη αυτής από τους επενδυτές.

²⁵ Μετοχικό κεφάλαιο + αποθεματικά

$$\frac{\text{Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ιδίων κεφαλαίων}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της.

Υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων, πράγμα το οποίο πιθανό να οδηγεί σε αυξημένα κέρδη. Αυτό συνεπάγεται και καλή θέση της επιχείρησης. Αντίθετα, μικρός δείκτης είναι ενδεχόμενο να παρέχει ένδειξη υπάρξεως υπερεπενδύσεως σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις.

$$\frac{\text{Αριθμοδείκτης Αυτοχρηματοδότησης}}{\text{Αποθεματικά}} = \frac{\text{Αποθεματικά}}{\text{Μετοχικό κεφάλαιο}}$$

Δείχνει τη σχέση αποθεματικών προς το μετοχικό κεφάλαιο. Υπολογίζεται διαιρώντας το σύνολο των αποθεματικών του παθητικού με το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου.

Οι τιμές του δείκτη κυμαίνονται γύρω από τη μονάδα. Πολύ μεγαλύτερος της μονάδας μπορεί να σημαίνει αντιπαράθεση της διοίκησης με την ιδιοκτησία αφού έτσι μειώνεται το μέρισμα των μετοχών και κατά συνέπεια και η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών τους.

$$\frac{\text{Αριθμοδείκτης Καθαρού Περιθωρίου Επιτοκίου}}{\text{Καθαρό εισόδημα από τόκους}} = \frac{\text{Καθαρό εισόδημα από τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}$$

Μετρά το τραπεζικό καθαρό εισόδημα από τόκους αναλογικά με το κερδοφόρο ενεργητικό.

$$\begin{array}{l} \text{Αριθμοδείκτης} \\ \text{Ταχύτητας} \\ \text{Εισπράξεως} \\ \text{Απαιτήσεων} \end{array} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}^{26}}{\text{Μέσος όρος απαιτήσεων}}$$

Ο δείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων δείχνει πόσες φορές μέσα στη χρήση ανακυκλώνονται τα υπόλοιπα του λογαριασμού απαιτήσεων και είναι βοηθητικός στην αξιολόγηση των δεικτών ρευστότητας. Σε ημέρες δείχνει το διάστημα που απαιτείται για την είσπραξη / ρευστοποίηση των υπολοίπων αυτών.

Εμφανίζεται με τιμές αρκετά μεγαλύτερες της μονάδας (3,4) και ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, τις πραγματικές ανάγκες, δυνατότητες, ανταγωνισμό και δυνατότητες αυτής.

$$\begin{array}{l} \text{Αριθμοδείκτης} \\ \text{Κυκλοφορούντος Ενεργητικού} \\ \text{Προς Σύνολο} \\ \text{Ενεργητικού} \end{array} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Υποχρεώσεις}} * 100$$

Δείχνει τη σχέση των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού με το σύνολο των υποχρεώσεων.

Υψηλός ή και μεγαλύτερος της μονάδας δείκτης σημαίνει ότι αν δεν υπάρξουν σοβαρές, συσσωρευμένες ζημιές στο μέλλον, οι υποχρεώσεις της επιχείρησης, όπως αυτές γίνονται σταδιακά βραχυπρόθεσμες, θα μπορούν να εξοφληθούν χωρίς να χρειάζεται αναδιάρθρωση της κεφαλαιακής δομής της επιχείρησης ή σοβαρή αναστάτωση της ομαλής λειτουργίας της.

$$\begin{array}{l} \text{Αριθμοδείκτης (επενδύσεων)} \\ \text{Εσωτερικής Αξίας} \\ \text{Μετοχής} \end{array} = \frac{\text{Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων}}{\text{Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Ο δείκτης αυτός δείχνει την λογιστική αξία μιας μετοχής.

²⁶ Πωλήσεις – επιστροφές πωλήσεων – εκπτώσεις πωλήσεων

Η τιμή του δείκτη εξαρτάται από τον αριθμό των μετοχών, ο οποίος εξαρτάται από την ονομαστική τιμή που ορίζεται κατά την έκδοσή της και τον πιθανό τεμαχισμό της αργότερα.

$$\text{Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης} = \frac{\text{Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων}}{\text{Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων}}$$

Δείχνει το ποσοστό της μεταβολής των καθαρών λειτουργικών κερδών προς διάθεση στους μετόχους από την κατά 1% μεταβολή των καθαρών κερδών προ φόρων και χρηματοοικονομικών εξόδων.

Αριθμός μεγαλύτερος της μονάδας, σημαίνει πως η επίδραση από τη χρήση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης είναι θετική και επωφελής γι' αυτή. Όταν ο λόγος αυτός ισούται με τη μονάδα, τότε η επίδραση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της είναι μηδενική, ενώ αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης μικρότερος της μονάδας υποδηλώνει ότι η επίδραση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης είναι αρνητική και η επιχείρηση δανείζεται με επαχθείς όρους (π.χ υπερδανεισμός).

$$\text{Αριθμοδείκτης Καθαρών Κερδών Προς Αμοιβές Απασχολουμένων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Εκμεταλλεύσεως}}{\text{Αμοιβές Απασχολουμένων}} * 100$$

Δείχνει έμμεσα την επίδραση, που ασκεί μια αύξηση των αμοιβών των απασχολουμένων στην επιχείρηση επί των κερδών αυτής. Διαχρονικά παρέχει ένδειξη του βαθμού της παραγωγικότητας των απασχολουμένων στην επιχείρηση.

Αύξηση του δείκτη μπορεί να οφείλεται στην αύξηση της παραγωγικότητας των απασχολουμένων ενώ μείωση αυτού οφείλεται στη μείωση της παραγωγικότητας των απασχολουμένων.

$$\frac{\text{Αριθμοδείκτης Μέσης Αμοιβής Προσωπικού}}{\text{Μέσος Όρος Αριθμού Προσωπικού}} = \frac{\text{Ετήσιες Αμοιβές Προσωπικού}}{\text{Μέσος Όρος Αριθμού Προσωπικού}}$$

Δείχνει το ύψος του μέσου όρου της αμοιβής του προσωπικού κατά άτομο μέσα στη χρήση.

Όσο πιο υψηλή είναι η μέση αμοιβή ενός υπαλλήλου τόσο καλύτερη πρέπει να είναι η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών του για να δικαιολογεί υψηλή, σχετικά, αμοιβή και αντιστρόφως.

$$\frac{\text{Αριθμοδείκτης Χρηματοδότησης Παγίων}}{\text{Καθαρή Αξία Παγίων}} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Καθαρή Αξία Παγίων}}$$

Εκφράζει τη σχέση ιδίων κεφαλαίων προς την καθαρή αξία των παγίων της επιχείρησης.

Μεγάλη τιμή του δείκτη σημαίνει πως τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι μεγαλύτερα των επενδύσεών της σε πάγια και ένα μέρος των κεφαλαίων κίνησης αυτής προέρχεται από τους μετόχους της. Αντίθετα, μικρή τιμή δείχνει πως τα ίδια κεφάλαια είναι μικρότερα των επενδύσεων σε πάγια και για τη χρηματοδότηση των παγίων στοιχείων της έχουν χρησιμοποιηθεί, εκτός από τα ίδια, και ξένα κεφάλαια.

$$\frac{\text{Αριθμοδείκτης Διάρκειας Εξοφλήσεως Επενδύσεων}}{\text{Ταμειακή Ροή}} = \frac{\text{Καθαρά Πάγια(συν τα δυσχερώς ρευστοποιήσιμα κυκλ.στοιχεία)}}{\text{Ταμειακή Ροή}}$$

Βρίσκει τη διάρκεια κατά την οποία το σύνολο των επενδύσεων μιας επιχείρησης σε πάγια θ' αποδεσμευτεί με τη μορφή κερδών και αποσβέσεων.

Μεγάλη τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει πως απαιτείται περισσότερος χρόνος μέχρι να εξοφληθούν τα πάγια της επιχείρησης, λαμβανόμενων υπόψη μόνο των εισροών από τη δραστηριότητά της.

$$\text{Αριθμοδείκτης Ανανέωσης Πάγιου εξοπλισμού} = \frac{\text{Μέσος όρος μεταβολής παγίων προ αποσβέσεων ίδιας περιόδου}}{\text{Μέσος όρος αποσβέσεων περιόδου (τρέχουσες τιμές)}}$$

Δείχνει τη σχέση της αξίας των αποσβέσεων - σε τρέχουσες τιμές - μιας περιόδου προς τη μεταβολή - από αγορές ή πωλήσεις - στην αξία των παγίων της ίδιας περιόδου.

Σε μια αρκετά μεγάλη περίοδο - ανάλογη με την περίοδο πλήρους σχεδόν απόσβεσης των παγίων της επιχείρησης - ο δείκτης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τη μονάδα οπότε τούτο θα σημαίνει ότι ο πάγιος εξοπλισμός της επιχείρησης ανανεώνεται, περίπου, ανάλογα με την παλαιώσή του.

$$\text{Αριθμοδείκτης Κερδοφορίας (Απόδοση χορηγήσεων και καταθέσεων)} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}}$$

Υπολογίζει τα κέρδη του τραπεζικού ιδρύματος σε σχέση με το σύνολο των χορηγήσεων και των καταθέσεων, βασικές πηγές εσόδων μιας τράπεζας.

Όσο περισσότερο ξεφεύγει - ο αναφερόμενος δείκτης - τη μονάδα τόσο το καλύτερο για μια επιχείρηση.

$$\text{Αριθμοδείκτης Παγίων προς Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις} = \frac{\text{Καθαρό Πάγιο Ενεργητικό}}{\text{Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Υποδηλώνει το βαθμό ασφάλειας που αναλαμβάνουν οι μακροχρόνιοι πιστωτές της επιχείρησης.

Αύξηση του δείκτη διαχρονικά δείχνει τη μεταβολή του περιθωρίου ασφάλειας που αναλαμβάνουν οι μακροχρόνιοι πιστωτές και τυχόν επέκταση των παγίων περιουσιακών στοιχείων χρηματοδοτήθηκε από κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης. Μείωση αυτού διαχρονικά δείχνει ότι μειώθηκε το περιθώριο ασφαλείας των μακροχρόνιων πιστωτών και τυχόν επέκταση των παγίων χρηματοδοτήθηκε με δανεισμό.

$$\text{Αριθμοδείκτης Λειτουργικών Εξόδων Προς Πωλήσεις} = \frac{\text{Λειτουργικά Έξοδα}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}} * 100$$

Δείχνει τη δυνατότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης να προσαρμόζει τα έξοδά της ανάλογα με τις συνθήκες πωλήσεων. Διαχρονικά δείχνει την τάση των λειτουργικών εξόδων της επιχείρησης σε σχέση με τον όγκο των πωλήσεών της.

$$\text{Αριθμοδείκτης Ανακύκλωσης Κεφαλαίου Κίνησης} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης (κυκλοφ.ενεργ-βραχυπ.υποχρ)}}$$

Ο δείκτης αυτός μετρά το ύψος των πωλήσεων ανά μονάδα κεφαλαίου κίνησης και το σχετικό μέγεθος του κεφαλαίου κίνησης σε σύγκριση με τις πωλήσεις ή την κυκλοφορία του κεφαλαίου κίνησης της επιχείρησης.

Υψηλός δείκτης μπορεί να σημαίνει ότι το κεφάλαιο κίνησης είναι περισσότερο από ότι χρειάζεται στο σύνολό του ή σε επιμέρους στοιχεία του (αποθέματα, ταμείο κ.τ.λ). Χαμηλός δείκτης μπορεί να υποδηλώνει ότι το κεφάλαιο κίνησης έχει εξαντληθεί και δεν μπορεί να καλύψει επιπρόσθετες πωλήσεις (σε αποθέματα και πιστώσεις προς πελάτες). Επίσης, χαμηλή τιμή μπορεί να είναι συνέπεια χαμηλής κυκλοφορίας των αποθεμάτων και προβλημάτων στην είσπραξη των απαιτήσεων της επιχείρησης.

$$\text{Αριθμοδείκτης Απόδοσης Χορηγήσεων} = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}}$$

Δείχνει την αναλογία των δανείων που κατακρατεί η τράπεζα. Υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει χαμηλή αποδοτικότητα και χαμηλό κίνδυνο ενώ χαμηλή τιμή του αριθμοδείκτη υψηλή αποδοτικότητα και υψηλό κίνδυνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΤΕbank

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Σύμφωνα με τον ορισμό της χρηματοοικονομικής ανάλυσης, καθώς και η γνωριμία με τους αριθμοδείκτες στα προηγούμενα κεφάλαια, γίνεται αντιληπτό γιατί κάθε τραπεζικό ίδρυμα βασίζεται σ' αυτά. Η ανάγκη για συνεχώς αυξανόμενα έσοδα χωρίς να φτάνουν στα όρια πτώχευσης, ώθησε τις τράπεζες να υιοθετήσουν την ευκαιρία της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων.

Στο τρέχον κεφάλαιο γίνεται μια προσπάθεια να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η ΑΤΕbank τις απώλειες που τυχόν έχει. Για να γίνει αυτή η δύσκολη προσέγγιση έγινε χρήση αριθμοδεικτών. Από την πληθώρα που έχουν εφευρεθεί επιλέχθηκαν πολύ προσεχτικά επτά. Αυτοί είναι:

- ◆ Της Ρευστότητας
- ◆ Της Αποδοτικότητας του Ενεργητικού
- ◆ Της Αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων
- ◆ Της Αποδοτικότητας Χορηγήσεων και Καταθέσεων
- ◆ Της Κεφαλαιακής Επάρκειας
- ◆ Του Καθαρού Περιθωρίου Επιτοκίου
- ◆ Της Απόδοσης Χορηγήσεων

Η χρήση αυτών καθιστά απαραίτητη τη λήψη στοιχείων από τον ισολογισμό και τ' αποτελέσματα χρήσης. Κάθε υπολογισμός των δεικτών, θα μας δώσει την ακριβή θέση της τράπεζας έκαστης χρονιάς από το 1997 έως και το 2005²⁷. Επιπλέον, θα γίνει μια προσπάθεια σύγκρισης για να συμπεράνουμε ποια υπήρξε η καλύτερη χρονιά για την ΑΤΕbank και να προβλεφθούν τυχόν αδυναμίες που πιθανόν ανατείλουν στο απώτερο μέλλον.

²⁷ Οι αντίστοιχες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρατίθενται στο παράρτημα

5.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ Δ.Λ.Π ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Γενικά για τα Δ.Λ.Π.:

Ύστερα από δημιουργία των Λογιστικών Σωμάτων από το 1973, σύμφωνα με τον Ν. 2992/2002 στην Ελλάδα τα Δ.Λ.Π²⁸ (Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα) είναι οικονομικές καταστάσεις οι οποίες εφαρμόζονται:

- 1.Υποχρεωτικά: απ' όσες είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. (Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών).
- 2.Προαιρετικά: από τις λοιπές επιχειρήσεις που έχουν τη μορφή Ανώνυμης εταιρίας και επιλέγουν τακτικούς ελεγκτές από το Σ.Ο.Ε.Λ..

Υπάρχουν 41 Δ.Λ.Π. από τα οποία τα 7 έχουν καταργηθεί. Συγκεκριμένα όσον αφορά το θέμα μας, σχετικά για τις τράπεζες αναφέρεται το Δ.Λ.Π. 30 'Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών και των Παρομοίων Χρηματοοικονομικών Οργανισμών'

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ:

Η τράπεζα πρέπει να παρουσιάσει έναν Ισολογισμό, που ομαδοποιεί περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις κατ' είδος και κατατάσσεται με αυτό τον τρόπο το που επικεντρώνεται στη σχετική ρευστότητα τους. Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που πρέπει να περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις είναι τα εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:

Ενεργητικό:

1. Μετρητά και υπόλοιπο Διαθεσίμων στην Κεντρική Τράπεζα.
2. Απαιτήσεις κατά άλλων Τραπεζών.
3. Χρεόγραφα εμπορικής Εκμετάλλευσης.
4. Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα.
5. Χρεόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη.
6. Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες.
7. Διαθέσιμα προς πώληση Χρηματοοικονομικά στοιχεία.
8. Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις.

²⁸ βλ. Λεωνίδα Καββαδία, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, σελ.331 – Ιωάννης Λ.Φίλος, ΔΛΠ οδηγός πρώτης εφαρμογής, σελ.25

9. Επενδύσεις σε ακίνητα.
10. Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία.
11. Αύλα περιουσιακά στοιχεία.
12. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Σύνολο Περιουσιακών στοιχείων

Παθητικό:

Υποχρεώσεις:

1. Υποχρεώσεις σε άλλες Τράπεζες.
2. Καταθέσεις Πελατών.
3. Μακροπρόθεσμα Δάνεια.
4. Λοιπές Υποχρεώσεις.

Σύνολο Υποχρεώσεων

Ίδια Κεφάλαια:

1. Μετοχικό Κεφάλαιο.
2. Αποθεματικό εκδόσεως υπέρ το άρτιο.
3. Τακτικό Αποθεματικό.
4. Κέρδη εις νέον.

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Αποτελέσματα Χρήσης:

Τόκοι και συναφή έσοδα

Τόκοι και συναφή έξοδα

ΚΑΘΑΡΑ ΈΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ (α)

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες.

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες.

ΚΑΘΑΡΑ ΈΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ (β)

Καθαρά έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις

Κέρδη ή ζημιές επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Καθαρό αποτέλεσμα από αγοραπωλησία ξένων νομισμάτων

Έσοδα από μερίσματα

Άλλα λειτουργικά έσοδα

ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΈΣΟΔΑ (γ)

ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΈΞΟΔΩΝ (α+β+γ)

Ζημιά απομείωσης περιουσιακών στοιχείων

Προβλέψεις για ζημιές από δάνεια και προκαταβολές

Άλλα λειτουργικά έξοδα

ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΈΞΟΔΩΝ (δ)

ΚΑΘΑΡΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ (α+β+γ)-(δ)

Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις

Κέρδη (ή ζημιές) προ φόρων

Φόρος εισοδήματος

Καθαρά κέρδη (ή ζημιές) χρήσης

5.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΤΕbank

1997

$$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 6.808.608.245,48 \text{ €} / 9.596.884.286,57 \text{ €} = 0,71$$

$$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 0 \text{ €} / 12.187.031.317,59 \text{ €} = 0$$

$$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 0 \text{ €} / 469.573.000,73 \text{ €} = 0$$

$$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{276.837.945,26 \text{ €}}{11.477.033.270,06 \text{ €}} = 0,02$$

$$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{12.187.031.317,59 \text{ €}}{6.808.608.245,48 \text{ €}} = 1,79$$

$$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{599.735.617,92 \text{ €}}{12.187.031.317,59 \text{ €}} = 0,05$$

$$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{0 \text{ €}}{16.405.492.532,05 \text{ €}} = 0$$

Το 1997 η τράπεζα παρουσιάζει ρευστότητα ίση με 0,71. Αυτό σημαίνει πως οι καταθέσεις της είναι μεγαλύτερες από τις χορηγήσεις της και το αποτέλεσμα του δείκτη δεν θεωρείται αρκετά ικανοποιητικό. Η απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του κεφαλαίου της, καθώς και η κερδοφορία των χορηγήσεων και καταθέσεων υπήρξαν μηδενικές αυτή τη χρονιά αφού η τράπεζα δεν πραγματοποίησε κέρδη. Η τιμή 0,05 της κεφαλαιακής επάρκειας φανερώνει την απογοητευτική θέση της τράπεζας αφού στηρίζεται κατά πολύ σε δανεισμό και σε ξένες χρηματοδοτήσεις. Το καθαρό περιθώριο επιτοκίου ισούται με 0,02, τιμή που φανερώνει πως υπάρχει πρόβλημα στην απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων, αφού το ανεκτό όριο είναι 8-10%. Τέλος, ο δείκτης απόδοσης χορηγήσεων είναι ο πιο ελκυστικός αυτής της χρονιάς μιας και ξεπερνά κατά πολύ τα όριά του φτάνοντας στο 1,79.

1998

$$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 7.584.223.496,06 \text{ €} / 9.764.013.620,01 \text{ €} = 0,78$$

$$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 0 \text{ €} / 12.911.983.291,57 \text{ €} = 0$$

$$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 0 \text{ €} / 469.573.000,73 \text{ €} = 0$$

$$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{167.952.490,55 \text{ €}}{12.253.597.317,51 \text{ €}} = 0,01$$

$$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{12.911.983.291,57 \text{ €}}{7.584.223.496,06 \text{ €}} = 1,70$$

$$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{593.441.391,05 \text{ €}}{12.911.983.291,57 \text{ €}} = 0,05$$

$$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{0 \text{ €}}{17.348.237.116,07 \text{ €}} = 0$$

Αυτή τη χρονιά η ρευστότητα πλησιάζει λίγο περισσότερο τη μονάδα δίνοντας πηλίκο 0,78. Δεν πραγματοποιεί κέρδη ούτε το 1998. Ως απόρροια τούτου οι δείκτες ROA, ROE και απόδοσης χορηγήσεων και καταθέσεων δίνουν μηδενικό πηλίκο. Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων μόλις που καλύπτει το 0,05 του συνόλου του ενεργητικού, τιμή πολύ χαμηλή για εμπορική επιχείρηση. Η απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων φτάνει μόνο στο 0,01 και μας δείχνει το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η τράπεζα μέσω του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη. Στη συνέχεια με 1,70 αποτέλεσμα στην απόδοση χορηγήσεων, γίνεται αντιληπτό η εύρωστη χρήση αυτών σε περίπτωση ρευστοποίησης του ενεργητικού.

1999

$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 8.386.328.144,81 \text{ €} / 10.042.766.536,70 \text{ €} = 0,84$

$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 331.990.667,75 \text{ €} / 14.222.862.537,07 \text{ €} = 0,02$

$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 331.990.667,75 \text{ €} / 1.056.513.573,00 \text{ €} = 0,31$

$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{159.759.139,14 \text{ €}}{13.666.694.091,22 \text{ €}} = 0,01$

$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{14.222.862.537,07 \text{ €}}{8.386.328.144,81 \text{ €}} = 1,70$

$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{1.398.705.586,50 \text{ €}}{14.222.862.537,07 \text{ €}} = 0,10$

$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{331.990.667,75 \text{ €}}{18.429.094.681,51 \text{ €}} = 0,02$

Η απαιτούμενη ρευστότητα της τράπεζας αυτή τη χρονιά προσεγγίζει αρκετά τη μονάδα με πηλίκιο 0,84. Τιμή που θεωρείται σχετικά καλή. Τα κέρδη της ανέρχονται στα 331.990.667,75€ και σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού η κερδοφορία της θεωρείται πολύ χαμηλή με τιμή που μόλις αγγίζει το 0,02. Η απόδοση του κεφαλαίου 0,31 είναι επίσης χαμηλή καθώς και τα κέρδη της σε σχέση με το σύνολο των χορηγήσεων και καταθέσεων που είναι μόνο 0,02. Με 0,10 πηλίκιο του δείκτη της κεφαλαιακής επάρκειας σημαίνει πως η τράπεζα εξακολουθεί να στηρίζεται σε δανεισμό και σε ξένες χρηματοδοτήσεις. Το καθαρό περιθώριο επιτοκίου υπολογίζεται αρκετά χαμηλό με τιμή 0,01 ενώ τυχόν ρευστοποίηση του συνόλου του ενεργητικού θα επιτρέψει την αξιοποίηση των χορηγήσεων κατά 1 φορά και θ' αφήσει υπόλοιπο 0,70. Με λίγα λόγια ο δείκτης της απόδοσης χορηγήσεων με τιμή 1,70 θεωρείται ικανοποιητικός.

2000

ΠΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = Χορηγήσεις / Καταθέσεις=8.932.797.121,59 € / 10.780.145.339,10 €=0,83

ROA = Καθαρά Κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού=246.362.950,11 € / 15.582.841.507,08 €=0,02

ROE = Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια =246.362.950,11 € / 1.649.303.008,07 €=0,15

ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ=Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους = 393.475.693,51€ 0,03
Κυκλοφορούν Ενεργητικό 14.543.418.158,84€

ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ= Σύνολο Ενεργητικού = 15.582.841.507,08 € 1,74
Σύνολο Χορηγήσεων 8.932.797.121,59 €

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων = 1.741.971.261,58 € = 0,11
Σύνολο Ενεργητικού 15.582.841.507,08 €

ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων = 246.362.950,11 € = 0,01
Χορηγήσεις + Καταθέσεις 19.712.942.460,69 €

Η ικανότητα της τράπεζας να μετατρέψει τα περιουσιακά της στοιχεία σε χρηματικά μέσα φτάνει στο 0,83 αυτή τη χρονιά. Τα κέρδη της σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού είναι σε αρκετά χαμηλή τιμή, μόλις 0,02. Ο δείκτης ROE με τιμή 0,15 μαρτυρεί τη χαμηλή απόδοση του κεφαλαίου. Δηλαδή, το ποσό 246.362.950,11€ των καθαρών κερδών που προέρχεται από 1.649.303.008,07€ ίδια κεφάλαια, είναι αρκετά απογοητευτικό για την Α.Τ.Ε. Χαμηλή είναι και η τιμή του αριθμοδείκτη απόδοσης χορηγήσεων και καταθέσεων 0,01 απέχοντας κατά πολύ από τη σεβαστή τιμή της μονάδας. Η κεφαλαιακή επάρκεια 0,11 αν και κατά λίγο αυξημένη, εξακολουθεί να μην καλύπτει το ¼ του συνόλου του ενεργητικού. Σε χαμηλό επίπεδο είναι και το καθαρό περιθώριο επιτοκίου 0,03 και έτσι το πρόβλημα της απόδοσης των επενδεδυμένων κεφαλαίων δεν παραλείπεται. Ο δείκτης απόδοσης χορηγήσεων 1,74 λαμβάνεται ως θετικός για την τράπεζα και αυτή τη χρονιά.

2001

$$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 10.455.287.627 \text{ €} / 11.976.267.930 \text{ €} = 0,87$$

$$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 206.200.357 \text{ €} / 16.487.510.467 \text{ €} = 0,01$$

$$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 206.200.357 \text{ €} / 1.649.303.008 \text{ €} = 0,13$$

$$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{479.211.089 \text{ €}}{15.683.536.552 \text{ €}} = 0,03$$

$$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{16.487.510.467 \text{ €}}{10.455.287.627 \text{ €}} = 1,58$$

$$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{1.663.071.706 \text{ €}}{16.487.510.467 \text{ €}} = 0,10$$

$$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{206.200.357 \text{ €}}{22.431.554.557 \text{ €}} = 0,01$$

Σ' ακόμη καλύτερη θέση από θέμα ρευστότητας είναι η τράπεζα το 2001. Με τιμή 0,87 μας δείχνει πως η τράπεζα μπορεί με λίγο περισσότερη άνεση ν' ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της αφού πλησιάζει περισσότερο τη μονάδα. Η απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού 0,01 παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα καθώς και η απόδοση χορηγήσεων και καταθέσεων 0,01. Ο δείκτης ROE με τιμή 0,13 δεν θεωρείται ικανοποιητικός. Η κεφαλαιακή επάρκεια 0,10 δεν αποτελεί και αυτή τη χρονιά το ¼ του συνόλου του ενεργητικού και το καθαρό περιθώριο επιτοκίου 0,03 απέχει κατά πολύ από τις προσδοκίες του ορίου της τάξης 8%. Για την αναφερόμενη χρονιά, η ρευστοποίηση του συνόλου του ενεργητικού θα πρόσφερε συνολική αξιοποίηση των χορηγήσεων, με περίσσειμα 0,58. Δηλαδή ο δείκτης απόδοσης χορηγήσεων αποδίδεται με πηλίκιο 1,58.

2002

$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 11.106.785.678,01 \text{ €} / 12.966.492.619,30 \text{ €} = 0,86$

$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 95.686.602,87 \text{ €} / 16.800.767.747,05 \text{ €} = 0,01$

$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 95.686.602,87 \text{ €} / 1.649.470.000,00 \text{ €} = 0,06$

$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{448.643.360,56 \text{ €}}{15.840.357.755,55 \text{ €}} = 0,03$

$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{16.800.767.747,05 \text{ €}}{11.106.785.678,01 \text{ €}} = 1,51$

$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{878.118.306,07 \text{ €}}{16.800.767.747,05 \text{ €}} = 0,05$

$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{95.686.602,87 \text{ €}}{24.073.278.297,31 \text{ €}} = 0,0003974$

Η ανάγκη της τράπεζας σε σχέση με τα δάνεια και τις καταθέσεις - εκφρασμένη με το δείκτη της ρευστότητας - μας δίνει τιμή 0,86. Τιμή κοντά στη μονάδα και η οποία θεωρείται καλή. Τα κέρδη που αποφέρει αυτή τη χρονιά σε σχέση με τα περιουσιακά της στοιχεία είναι πάρα πολύ χαμηλά της τάξης 0,01. Επιπρόσθετα, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων καθώς επίσης η απόδοση των χορηγήσεων και καταθέσεων με τιμές 0,06 και 0,0003974 αντίστοιχα, θεωρούνται αδύναμες για την Α.Τ.Ε. Με αποτέλεσμα 0,05 του πηλίκου του συνόλου ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο του ενεργητικού η κεφαλαιακή επάρκεια εξακολουθεί να βρίσκεται σε πολύ χαμηλά όρια. Το καθαρό περιθώριο επιτοκίου 0,03 είναι για την τράπεζα ένα ακόμα απογοητευτικό αποτέλεσμα, ενώ η απόδοση χορηγήσεων 1,51 είναι λίγο πιο κοντά στις αναμενόμενες τιμές.

2003

ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = Χορηγήσεις / Καταθέσεις = 11.858.933.807,69 € / 14.220.027.212,41 € = 0,83

ROA = Καθαρά Κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού = 42.683.682,79€ / 17.831.108.153,16 € = 0,00239

ROE = Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια = 42.683.682,79€ / 1.649.470.000,00 € = 0,03

ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = $\frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{673.570.172,16\text{€}}{16.846.667.617,50\text{€}} = 0,04$

ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = $\frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{17.831.108.153,16\text{€}}{11.858.933.807,69\text{€}} = 1,50$

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = $\frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{921.508.434,02\text{€}}{17.831.108.153,16\text{€}} = 0,05$

ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = $\frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{42.683.682,79\text{€}}{26.078.961.020,00\text{€}} = 0,001636$

Το 2003 η ρευστότητα 0,83 μας δείχνει πως η τράπεζα μπορεί με σχετική άνεση ν' ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Ο δείκτης ROA 0,00239377 και ROE 0,03 διαφαίνονται αρκετά χαμηλοί και είναι εμφανές πως η τράπεζα αντιμετωπίζει προβλήματα. Το ίδιο ισχύει και με την απόδοση χορηγήσεων και καταθέσεων η οποία τιμή είναι 0,001636. Ο αριθμοδείκτης της κεφαλαιακής επάρκειας 0,05 παραμένει σε μη ικανοποιητικά όρια καθώς επίσης και το καθαρό περιθώριο επιτοκίου 0,04 το οποίο αποκαλύπτει το σοβαρό πρόβλημα που έχει η Α.Τ.Ε στην απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων. Σε περίπτωση ρευστοποίησης του ενεργητικού θα υπάρξει αξιοποίηση των χορηγήσεων κατά 1φορά και θα μείνει υπόλοιπο 0,50.

2004

$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 13.359.250.448,12 \text{ €} / 15.826.171.728,15 \text{ €} = 0,84$

$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 89.592.502,07 \text{ €} / 19.109.287.053,59 \text{ €} = 0,0046$

$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 89.592.502,07 \text{ €} / 1.649.470.000,00 \text{ €} = 0,05$

$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{490.045.311,11 \text{ €}}{18.091.512.534,79 \text{ €}} = 0,03$

$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}} = \frac{19.109.287.053,59 \text{ €}}{13.359.250.448,12 \text{ €}} = 1,43$

$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{789.153.539,94 \text{ €}}{19.109.287.053,59 \text{ €}} = 0,04$

$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{89.592.502,07 \text{ €}}{29.185.422.176,27 \text{ €}} = 0,003069$

Οι υποχρεώσεις της τράπεζας το 2004 είναι κατά 2.466.921.280,03€ περισσότερες από τις καταθέσεις της. Κάτι που σημαίνει πως η ρευστότητα είναι 0,84. Η κερδοφορία, η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων καθώς και των χορηγήσεων και καταθέσεων με τιμές 0,0004688 , 0,05 και 0,003069 αντίστοιχα παρουσιάζουν την Α.Τ.Ε σε όχι και τόσο καλή οικονομική κατάσταση. Ο δείκτης της κεφαλαιακής επάρκειας 0,04 απέχει πολύ από τα αποδεκτά όρια που για τις εμπορικές επιχειρήσεις είναι 0,25-0,30. Η απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων ανέρχεται μόνο στο 0,03. Δηλαδή, πολύ μακριά από την ανεκτή τιμή 0,08. Παράλληλα, η απόδοση χορηγήσεων 1,43 δεν λαμβάνεται ως το καλύτερο αποτέλεσμα.

2005

$$ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ = \text{Χορηγήσεις} / \text{Καταθέσεις} = 12.788.750 \text{ €} / 17.801.755 \text{ €} = 0,71$$

$$ROA = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Σύνολο Ενεργητικού} = 144.896 \text{ €} / 20.208.406 \text{ €} = 0,007$$

$$ROE = \text{Καθαρά Κέρδη} / \text{Ίδια Κεφάλαια} = 144.896 \text{ €} / 1.729.399 \text{ €} = 0,83$$

$$ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘ.ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ = \frac{\text{Καθαρό Εισόδημα Από Τόκους}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}} = \frac{596.023 \text{ €}}{6.174.940 \text{ €}} = 0,096$$

$$ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ = \frac{\text{Σύνολο Χορηγήσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{20.208.406 \text{ €}}{12.788.750 \text{ €}} = 1,58$$

$$ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ = \frac{\text{Σύνολο Ιδ.Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{1.194.339 \text{ €}}{20.208.406 \text{ €}} = 0,59$$

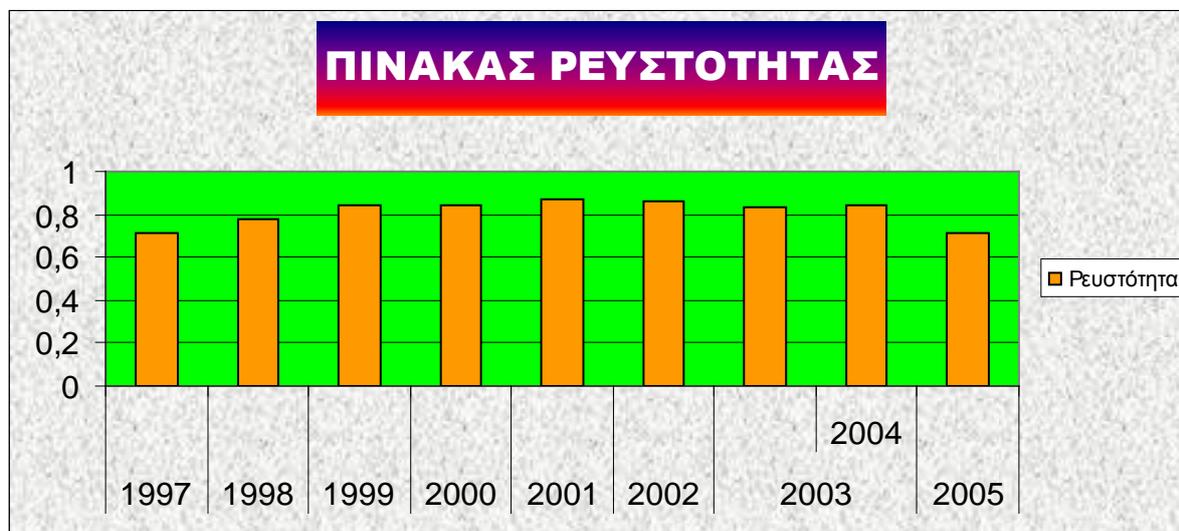
$$ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Προ Φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} = \frac{144.896 \text{ €}}{30.590.505 \text{ €}} = 0,004$$

Με την εισαγωγή των Δ.Λ.Π στην οικονομική ζωή της Α.Τ.Ε, τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων δέχονται μεταβολές. Ως συνέπεια αυτού τ' αποτελέσματα ορισμένων χρησιμοποιούμενων αριθμοδεικτών να είναι πολύ χαμηλά. Την εξεταζόμενη χρονιά η τράπεζα δεν βρίσκεται και στην πιο άνετη περίοδο για ν' ανταποκριθεί με ευκολία στις υποχρεώσεις της αφού ο δείκτης είναι 0,71. Η απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού είναι μόνο 0,007. Τιμή πολύ χαμηλή για το τραπεζικό ίδρυμα καθώς επίσης και η απόδοση των χορηγήσεων και καταθέσεων που είναι 0,004. Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων 0,83 είναι αποδεκτή αφού είναι αρκετά κοντά στο όριο της μονάδας. Ταυτόχρονα, τα ίδια κεφάλαια ξεπερνούν το ¼ του συνόλου του ενεργητικού που σημαίνει πως η Α.Τ.Ε δεν στηρίζεται σε δανεισμό αφού η κεφαλαιακή επάρκεια φτάνει το 0,59. Από την άλλη το καθαρό περιθώριο επιτοκίου με 0,096 τιμή αποκαλύπτει το μεγάλο πρόβλημα της στην απόδοση επενδεδυμένων κεφαλαίων. Τέλος, το σύνολο των χορηγήσεων είναι αρκετά χαμηλότερο από το σύνολο του ενεργητικού και ο δείκτης διαμορφώνεται στο 1,58 ο οποίος αφήνει υπόλοιπο 0,58 από την ρευστοποίηση του δεύτερου.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΤΗ																
	1997	1998	Ποσ. Μετ. %	1999	Ποσ. Μετ. %	2000	Ποσ. Μετ. %	2001	Ποσ. Μετ. %	2002	Ποσ. Μετ. %	2003	Ποσ. Μετ. %	2004	Ποσ. Μετ. %	2005	Ποσ. Μετ. %
Ρευστότητα	0,71	0,78	9,80%	0,84	7,60%	0,83	-1,10%	0,87	4,80%	0,86	-1,10%	0,83	-3,40%	0,84	1,2%	0,71	-15,4%
Roa	0	0	0	0,02	-	0,02	0	0,01	-50%	0,01	0,00%	0,002	-76,10%	0,0046	92%	0,007	52,1%
Roe	0	0	0	0,31	-	0,15	51,60%	0,13	-13,30%	0,06	-53,80%	0,03	-50%	0,05	66,6%	0,83	1560,0%
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου	0,02	0,01	-50%	0,01	0	0,03	200%	0,03	0	0,03	0,00%	0,04	33,30%	0,03	-25%	0,096	220%
Απόδοσης Χορηγήσεων	1,79	1,7	-5%	1,7	0	1,74	2,30%	1,58	-9,20%	1,51	-4,40%	1,5	-0,60%	1,43	-4,6%	1,58	10,4%
Κεφαλαιακή Επάρκεια	0,05	0,05	0	0,1	100%	0,11	10%	0,1	-9%	0,05	-50,00%	0,05	0	0,04	-20%	0,59	13,7%
Κερδοφορία	0	0	0	0,02	-	0,01	-50%	0,01	0	0,0004	-96,10%	0,002	310%	0,003	87,5%	0,004	33,3%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3

ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

Μια γρήγορη ματιά στο σχεδιάγραμμα του αριθμοδείκτη της ρευστότητας μας δίνει το δικαίωμα της λήψης μιας σύντομης γνώμης για την διακύμανση του στη διάρκεια των εννέα ετών. Εστιάζοντας όμως παραπάνω και συγκρίνοντας ανά δύο έτη τα μεγέθη, υπολογίσαμε τα ποσοστά μεταβολής σε κάθε έτος.

Ο αριθμοδείκτης το 1997 είναι 0,71 ενώ το 1998 0,78. αυτό σημαίνει πως αυξήθηκε κατά 9,8%. Αυτή η αύξηση οφείλεται στην αύξηση των χορηγήσεων. Πιο αναλυτικά υπήρξε αύξηση των δανείων από ρυθμίσεις (2 δις) σε συνάλλαγμα (27 δις), σε μεσομακροπρόθεσμα προς τον αγροτικό τομέα (19 δις), προς τα δημόσιο (96 δις) και προς το εμπόριο (57 δις). Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις το 1998 αυξήθηκαν κατά 7,96%. Επιπλέον, η αύξηση της ρευστότητας, επηρεάστηκε και από τις καταθέσεις (αποτελούν το 75% του παθητικού) σημείωσαν άνοδο το 1998 κατά 1,74%. Η αύξηση αυτή προήλθε από αύξηση των καταθέσεων όψεως και του ταμιευτηρίου κατά 23,13% και 2,22% αντίστοιχα. Αντίθετα υπήρξε μείωση των καταθέσεων προθεσμίας κατά 4,46%.

Το 1998 έχουμε αύξηση του δείκτη της ρευστότητας κατά 7,6%. Αυτό οφείλεται στο ότι και αυτή τη χρονιά η Α.Τ.Ε. bank πραγματοποίησε αύξηση τόσο των χορηγήσεων όσο και των καταθέσεων της. Το ποσοστό της αύξησης των χορηγήσεων (αποτελούν το 58,96% του ενεργητικού) φτάνει το 10,58% και αυτή η άνοδος προέρχεται από την αύξηση των δανειοδοτήσεων μέσω της Α.Τ.Ε. κάρτα (22,3 δις), των Μ/Μ δανείων προς το δημόσιο (82,3 δις), των καταναλωτικών δανείων (38,3 δις), των χρηματοδοτήσεων για επιδοτήσεις FEOGA (490,2

δισ), των Μ/Μ δανείων για εμπορικές δραστηριότητες εξωγεωργικού τομέα (49,3 δισ) καθώς επίσης και των κοινοπρακτικών δανείων μέσω του καταστήματος της Φρανκφούρτης (78,7 δισ).

Επιπρόσθετα, η μελέτη των ισολογισμών το 1998 και το 1999 μας δείχνει και την αύξηση των προβλέψεων που αγγίζει το 30,7%. Οι καταθέσεις (αποτελούν το 70,61% του παθητικού) αυξήθηκαν κατά 2,86%. Λεπτομερέστερα οι καταθέσεις όψεως παρουσίασαν θετική μεταβολή της τάξης του 42,6% και οι καταθέσεις ταμειυτηρίου με ποσοστό 2,81% το 1999 έναντι του 1998. Οι καταθέσεις προθεσμίας μειώθηκαν κατά 9,33%.

Τα αποτελέσματα των καταθέσεων τις τρεις αυτές χρονιές θεωρούνται ικανοποιητικά από την ΑΤΕ από τη στιγμή που διατηρεί το μερίδιο αγοράς αφηφώντας τον ανταγωνισμό και τις εναλλακτικές ευκαιρίες τοποθέτησης κεφαλαίων. Οι χορηγήσεις οι οποίες συντέλεσαν σημαντικά στην αύξηση του δείκτη μέχρι το 1999, αποτελούνται από το κανονικό πρόγραμμα (γεωργικός τομέας), την ΔΙΔΑΓΕΠ (Υπηρεσία Υπουργείου Γεωργίας) και τις χορηγήσεις σε δημόσιες επιχειρήσεις κι οργανισμούς. Τα δάνεια δίδονται προ συνεταιριστικές οργανώσεις και εταιρείες, σε αγρότες, σε λοιπούς πιστούχους του αγροτικού τομέα καθώς και στον εξωγεωργικό τομέα.

Το 2000 η ρευστότητα της τράπεζας μειώνεται κατά 1,1%. Το ποσοστό μεταβολής των χορηγήσεων ανέρχεται μόνο στο 6,5%. Ενώ των καταθέσεων στο 7,3% σε σχέση με το 1999.

Συγκεκριμένα αυξήθηκαν οι καταθέσεις Ταμειυτηρίου 7,5%, οι καταθέσεις όψεως 9,1% και προθεσμίας 5,5%.

Η Α.Τ.Ε την παρούσα χρονιά σχηματίζει πολύ υψηλές προβλέψεις 1.051.322.041,37 € σε σχέση με το 1999 456.087.231,71€, δηλ. υπάρχει αύξηση 56,6%. Η ανωτέρω σύγκριση των στοιχείων στο ισολογισμό του έτους έναντι του 1999 μας οδηγεί στο εξής γενικό συμπέρασμα, η ΑΤΕbank δεν πτοείται παρόλο τον συνεχή ανταγωνισμό των τραπεζών, αφού συνεχίζει να κερδίζει την εμπιστοσύνη των πελατών της.

2001: Χρονιά που το ευρώ πλέον υπάρχει στη ροή των τραπεζικών συναλλαγών. Εδώ η μεταβολή της ρευστότητας είναι θετική κατά 4,8%. Οι χορηγήσεις αυξήθηκαν κατά 14,35% εκ των οποίων τα δάνεια του κανονικού προγράμματος παρουσίασαν αύξηση 13% και τα δάνεια προς το δημόσιο 18%. Τα επιτόκια μειώθηκαν 2-4 μονάδες. Οι καταθέσεις (72,6% του παθητικού) παρουσίασαν άνοδο 11,10%, αυτό σημαίνει πως μειώθηκαν τα επιτόκια καταθέσεων άρα οι αποδόσεις στη Ε.Ε. και τα κεφάλαια αντλήθηκαν με χαμηλό χρηματοοικονομικό κόστος. Αντίθετα οι καταθέσεις προθεσμίας δηλαδή, οι καταθέσεις ιδιωτών μειώθηκαν κατά 9%.

Η τιμή της ρευστότητας το 2002 μειώνεται κατά 1,1%. Αυτό σημαίνει πως η Τράπεζα αντιμετωπίζει πρόβλημα στο ν' ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της σε σχέση με την περασμένη χρονιά. Οι χορηγήσεις της είναι αυξημένες κατά 7,69%. Οι καταθέσεις είναι αυξημένες λόγω αύξησης των καταθέσεων ταμειυτηρίου 10,26% και των καταθέσεων όψεως 10,10%. Αυτό

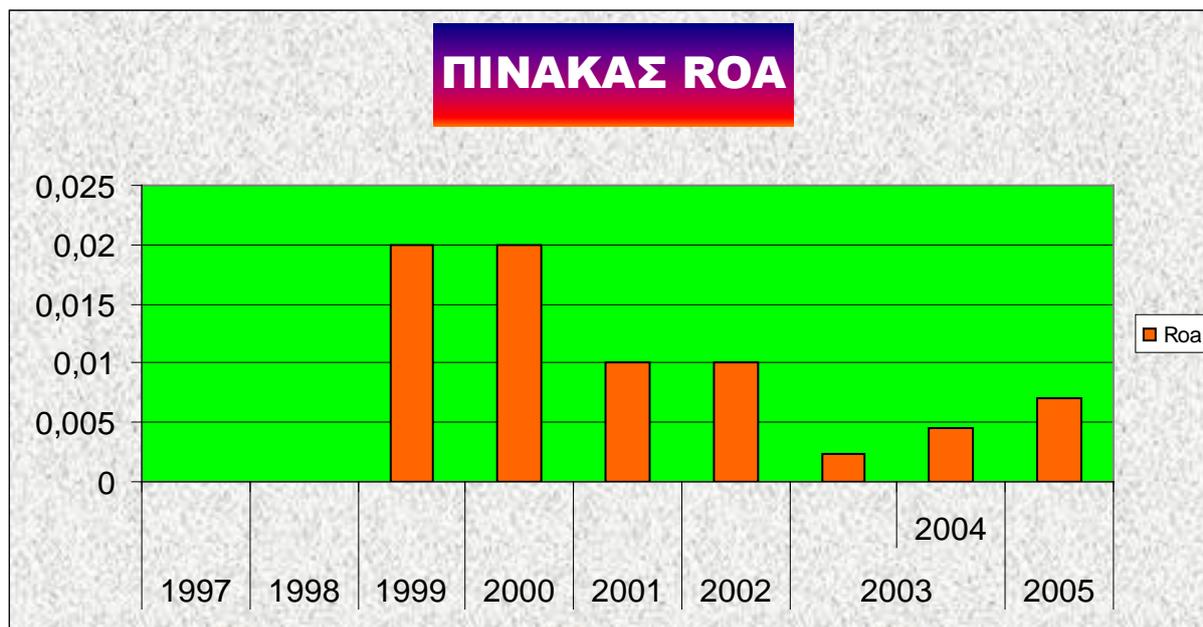
μαρτυρεί και την μείωση των χρεωστικών τόκων της Τράπεζας χωρίς όμως ν' αντανακλά και τη μείωση της βάσης πελατών.

Σύμφωνα με το ποσοστό μείωσης 3,4% για το 2003 συμπεραίνουμε το πρόβλημα της τράπεζας όσον αφορά τη ρευστότητά της αυτό το έτος. Οι χορηγήσεις της μειώθηκαν κατά 15% με παράλληλη αύξηση των προβλέψεων 6,77%. Οι καταθέσεις ταμειυτηρίου και όψεως σημείωσαν άνοδο 10,79% και 24,87% αντίστοιχα ενώ οι προθεσμίες μειώθηκαν 5%. Τα επιτόκια αυτή τη χρονιά πέφτουν κι άλλο αγγίζοντας το 0,25%.

Η αύξηση 1,2% σηματοδοτεί το 2004, με την άνοδο των χορηγήσεων κατά το 11,9%. Αυτή η διαφορά από την περασμένη χρονιά οφείλεται στο μετριασμό της πιστωτικής επέκτασης προς τη γεωργία στο τέλος το 2004 καθώς και στις ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων χρεών και διαγραφές απαιτήσεων από τόκους. Οι τοποθετήσεις δανείων σε νοικοκυριά υπερβαίνουν αυτά του αγροτικού τομέα για πρώτη φορά. Τα στεγαστικά δάνεια αυξάνονται με βραδύτερο ρυθμό απ' ό τι τα καταναλωτικά και λοιπά δάνεια προς νοικοκυριά ενώ μείωση υπήρξε αυτή τη χρονιά στα δάνεια προ τις επιχειρήσεις. Το σύνολο των καταθέσεων αυξήθηκε κατά 11,29% λόγω αύξησης των καταθέσεων ταμειυτηρίου όψεως και προθεσμίας κατά 10,58%, 22,51% και 4,73% αντίστοιχα.

Με την υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. συντελέστηκαν πρωτόγνωρες αλλαγές στα οικονομικά στοιχεία της ΑΤΕbank, τα προβλήματα όμως και τα εμπόδια μπόρεσαν και ξεπεράστηκαν. Η ρευστότητα όμως επηρεάστηκε, αυτό φαίνεται και στην αρνητική μεταβολή της με ποσοστό 15,4%. Θετικά όμως κινήθηκαν οι καταθέσεις (αποτελούν το 88,09% του παθητικού) οι οποίες είχαν αύξηση 3,42% εξαιτίας της αύξησης των καταθέσεων ιδιωτών κατά 5,25%. Οι καταθέσεις προθεσμίας ανήλθαν στα 6,5%, λόγω μείωσης του φορολογικού συντελεστή των τόκων τους, ενώ οι καταθέσεις ταμειυτηρίου ανήλθαν στο 6%.

ROA

Μελετώντας το ανωτέρω σχεδιάγραμμα αντλούμε την πληροφορία πως η ΑΤΕbank τα έτη 1997 και 1998 εν πραγματοποίησε κέρδη, εξαιτίας της ανάγκης της μεταφοράς των πλεονασμάτων που προέκυψαν στις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις. Οι συνθήκες συμπίεσης των ποσοστών κέρδους από προμήθειες, η μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων από τα επιτόκια καταθέσεων καθώς και ο έντονος ανταγωνισμός άφησαν μηδενικά υπόλοιπα στ' αποτελέσματα χρήσης.

Το 2000 δείκτης παραμένει ο ίδιος, με αυτόν του 1999, όπου αυτές τις δύο χρονιές τυχαίνει ν' αποτελεί το μεγαλύτερο μέγεθος. Τα καθαρά κέρδη εδώ ανέρχονται στα 246.362.950€ και το σύνολο το ενεργητικού αυξήθηκε κατά 5,4% έναντι του 1999.

Το 2001 υπάρχει μία πτώση 50% το δείκτη απόδοσης των στοιχείων του ενεργητικού, αυτό οφείλεται στην αρνητική οικονομική συγκυρία. Στις συνθήκες δηλαδή της αγοράς χρήματος και κεφαλαίου και του τραπεζικού περιβάλλοντος που επηρεάζουν τις αποδόσεις των χαρτοφυλακίων και στιγματίζονται από την πτώση των επιτοκίων και τον ανταγωνισμό. Το ταμείο και τα διαθέσιμα το 2001 μειώθηκαν κατά 42,86% εξαιτίας της μείωσης των δεσμεύσεων από την Τράπεζα της Ελλάδος. Πτώση υπήρξε και στις μετοχές – άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης κατά 14,94% που οφείλεται στη μείωση της αξίας των μετοχών του επενδυτικού χαρτοφυλακίου της τράπεζας λόγω του αρνητικού κλίματος της κεφαλαιαγοράς. Τα καθαρά κέρδη, μειώθηκαν 16,3% λόγω της παρουσίας έκτακτων εσόδων.

Το 2002 ο δείκτης ROA παραμένει σταθερός. Αυτό οφείλεται στις δυσχερείς οικονομικές συνθήκες που υπάρχουν καθώς και στον τραπεζικό ανταγωνισμό. Ο δείκτης δεν μεταβάλλεται γιατί έχουμε μια ταυτόχρονη μείωση στοιχείων του ενεργητικού και των αποτελεσμάτων χρήσεως. Το ταμείο και τα διαθέσιμα στην κεντρική τράπεζα μειώθηκαν κατά 28,80% λόγω κατάργησης των υποχρεωτικών καταθέσεων στην τράπεζα της Ελλάδας. Τα κρατικά και άλλα αξιόγραφα μειώθηκαν κατά 8,05% εξαιτίας της μείωσης των κρατικών ομολόγων, οι μετοχές και οι άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης παρουσίασαν πτώση 38,92% λόγω μείωσης των μετοχών, καθώς επίσης και οι συμμετοχές σε συνδεδεμένες και μη επιχειρήσεις μειώθηκαν 40,68% και 43,38% αντίστοιχα. Τέλος, τα άυλα πάγια μειώθηκαν 12,46%.

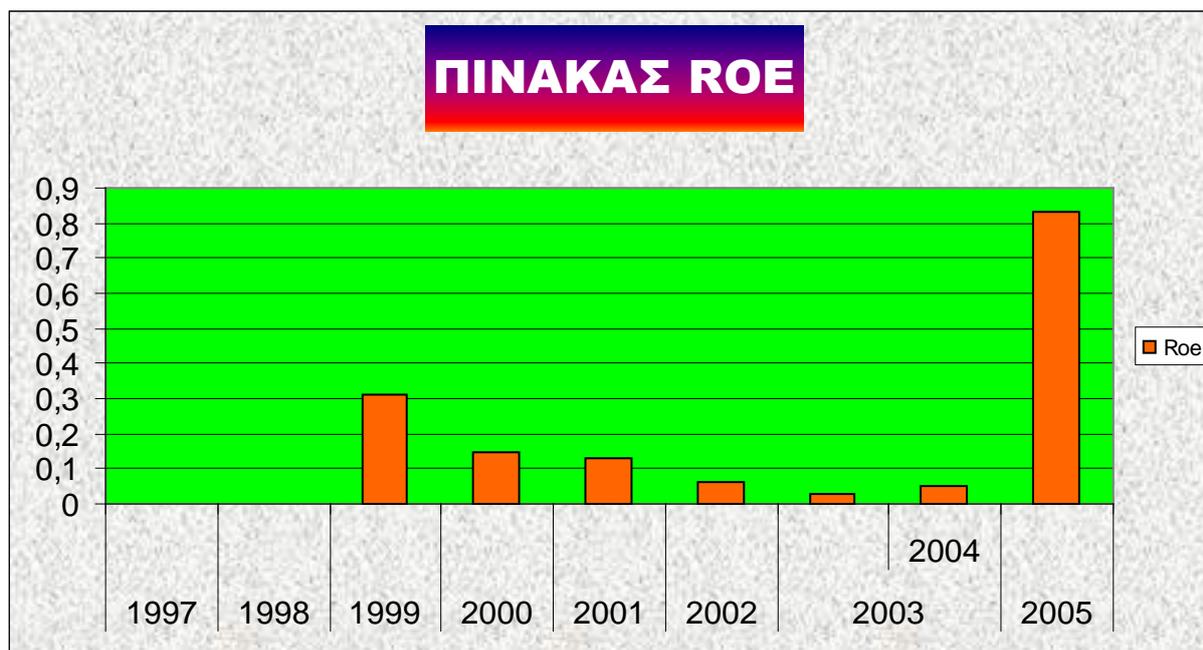
Τα καθαρά κέρδη παράλληλα από 206.200.357€ μειώθηκαν στα 95.686.602€

Το 2003 ο δείκτης είναι αρνητικός 76,10%. Εδώ επιβραδυντικό ρόλο έπαιζαν οι μειώσεις κάποιων στοιχείων του ενεργητικού. Τα κρατικά άλλα αξιόγραφα μειώθηκαν 14,76% λόγω μείωσης των ομολόγων ελληνικού δημοσίου και των αγρομετόχων. Οι συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά 34,62% λόγω απεπλοκής της ΑΤΕbank από το 40% του πακέτου μετοχών ΚΑΕ και του 100% των μετοχών της ΑΓΝΟ καθώς και στην πτώση τρεχουσών τιμών των εισηγμένων μετοχών της. Οι συμμετοχές σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις 69,16% εξαιτίας αύξησης υπαξιών και μεταφοράς μετοχών των εταιριών στο λογαριασμό συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Τα άυλα πάγια μειώθηκαν λόγω αυξημένων αποσβέσεων.

Το 2004 και 2005 υπάρχει μεγάλη αύξηση του δείκτη κατά 92,4% και 52,1% αντίστοιχα. Αυτό μας δείχνει πως η τράπεζα τα δύο αυτά έτη έκανε σωστή χρήση των στοιχείων του ενεργητικού με αποτέλεσμα να υπάρξει και αύξηση των καθαρών κερδών. Οι χορηγήσεις έπαιζαν ενθαρρυντικό ρόλο ειδικά το 2004 αφού συμμετέχουν κατά 69,9%.

ROE

Το 1997 και το 1998 ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων υπήρξε μηδενικός αφού η ΑΤΕbank δεν πραγματοποίησε κέρδη.

Το 1999 όμως βλέπουμε πως η μεταβολή αγγίζει το 0,31 και αυτό γιατί αυξήθηκαν τα ίδια κεφάλαια κατά 9,9% λόγω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου. Αύξηση όμως είχαμε και στα κέρδη κατά 331.990.667€. Το 2000 η μείωση το δείκτη φτάνει το 51,6%. Ποσοστό που σημαίνει πως η απόδοση που αποφέρει το κεφάλαιο δεν είναι ικανοποιητική σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Το 2001 ο δείκτης αγγίζει το -13,3%. Αυτή λοιπόν η μεταβολή οφείλεται στην εισαγωγή του μετοχικού κεφαλαίου στο Χ.Α.Α. και στην μείωση των καθαρών κερδών κατά 19,4%.

Το 2002 και το 2003 η απόδοση ιδίων κεφαλαίων μειώνεται 53,8% και 50% στη συνέχεια, αυτό οφείλεται στο ότι από το 1999 μέχρι το 2003 υπήρξε σταδιακή μείωση των καθαρών κερδών.

Το 2004 όμως καθώς και το 2005 η αύξηση υπήρξε υπερβολική αφού η ΑΤΕbank άφησε σταθερό το μετοχικό της κεφάλαιο και έτσι μπόρεσε ν' ανταπεξέλθει στις δυσκολίες που υπήρξαν μετά την εισαγωγή των Δ.Α.Π.

ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Η μείωση της τάξης του 50% που υπάρχει το 1998 οφείλεται στη μείωση του καθαρού εισοδήματος από τόκους χορηγήσεων, η οποία προκλήθηκε λόγω μείωσης των επιτοκίων 8-9%.

Το 1999 το καθαρό περιθώριο επιτοκίου παραμένει σταθερό εξαιτίας της ανάλογης αυξομείωσης των στοιχείων η οποία είναι ανάλογη της προηγούμενης χρονιάς. Δηλαδή, το καθαρό εισόδημα από τόκους μειώθηκε κατά 4,8% ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό αυξήθηκε κατά 11,53%. Μεταβολές που οδήγησαν το ίδιο καθαρό περιθώριο επιτοκίου με την προηγούμενη χρονιά.

Το 2000 υπάρχει αύξηση 200% στο δείκτη. Μεταβολή πολύ υψηλή, αφού συγκεκριμένα αυξήθηκε κατά 146,2% το καθαρό εισόδημα από τόκους και το κυκλοφορούν ενεργητικό κατά 6,4%.

Τα έτη 2001 και 2002 το καθαρό περιθώριο επιτοκίου δεν μεταβάλλεται λόγω ανάλογης αυξομείωσης των ποσών του κυκλοφορούντος ενεργητικού και του καθαρού εισοδήματος από τόκους.

Το 2003 η μεταβολή ανέρχεται στα 33,3% και αυτό οφείλεται στην αύξηση των εσόδων από τόκους λόγω της πιστωτικής επέκτασης και των ρυθμίσεων των κτηνοποτηνοτροφικών δανείων. Παράλληλη αύξηση είχε και το κυκλοφορούν ενεργητικό λόγω αύξησης των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων, των απαιτήσεων κατά πελατών, των μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης καθώς και του ταμείου και διαθέσιμων στην κεντρική τράπεζα.

Η μείωση της κλάσης των 25% το 2004 οφείλεται στον ανταγωνισμό που υπάρχει μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων. Έτσι το καθαρό εισόδημα από τόκους μειώθηκε λόγω μείωσης των τόκων των χορηγήσεων από την τιμολογιακή πολιτική της τράπεζας και τη ρύθμιση των κτηνοπτηνοτροφικών δανείων.

Τέλος το 2005 βλέπουμε την υψηλότερη τιμή μέχρι φέτος στο καθαρό περιθώριο επιτοκίου. Αυτό οφείλεται, στην αύξηση του καθαρού εισοδήματος από τόκους κατά 9,72%, λόγω αύξησης των τόκων από τοποθετήσεις διατραπεζικής – εξαιτίας της αυξημένης ρευστότητας – καθώς και στην αύξηση των τόκων από δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες.

ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

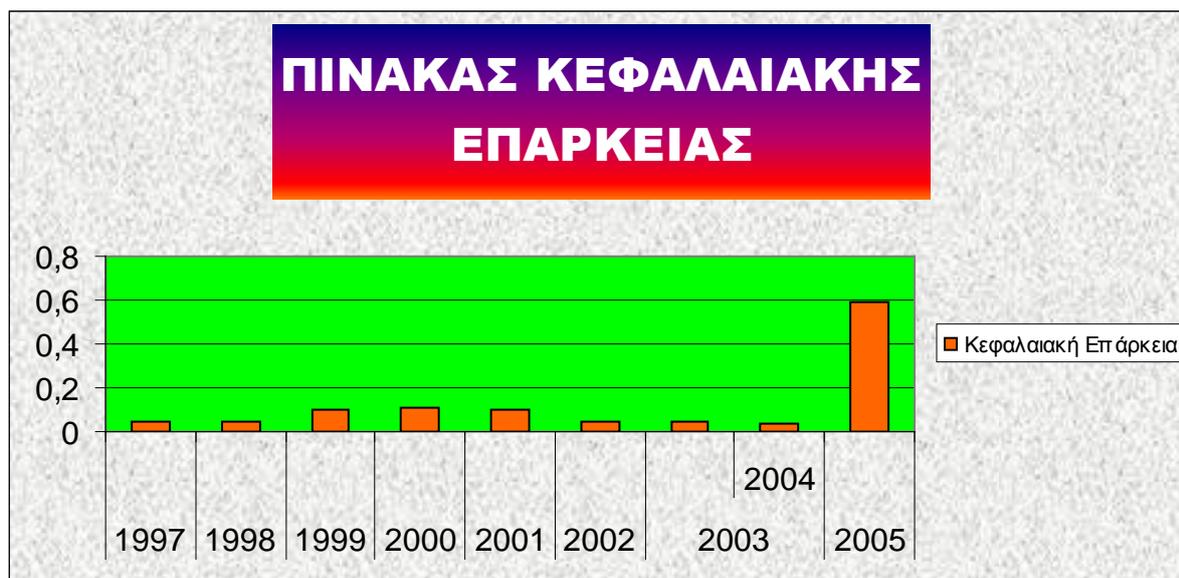
Η απόδοση χορηγήσεων το 1998 μειώνεται κατά 5%. Η μείωση οφείλεται στην αύξηση του συνόλου των χορηγήσεων κατά πολύ περισσότερο από την αύξηση αυτή του συνόλου του ενεργητικού.

Το 1999 ο δείκτης παραμένει σταθερός στο 1,70 ενώ το 2000 αυξάνεται κατά 2,3%, αυτό είναι απόρροια τόσο της αύξησης του συνόλου του ενεργητικού όσο και του συνόλου των χορηγήσεων που προσέφερε η ΑΤΕbank στους πελάτες της.

Από το 2001 και έπειτα παρατηρούμε μια καθοδική πορεία του δείκτη μέχρι και το 2004. Η αλλαγή αυτή προκλήθηκε από τη μείωση των πιστώσεων προς τον αγροτικό τομέα, έτσι παρόλο που το σύνολο του ενεργητικού αυξάνεται ανά έτος, το ποσό των χορηγήσεων δεν αυξάνεται αναλογικά.

Από την άλλη οι τιμές που μειώνονται στη διάρκεια των ετών μαρτυρούν και το χαμηλό κίνδυνο που αντιμετωπίζει η τράπεζα.

Το 2005 απόδοση των χορηγήσεων αυξήθηκε κατά 10,4% λόγω αύξησης των στεγαστικών, καταναλωτικών και νοικοκυριών δανείων. Αυτή η χρονιά είναι η καλύτερη όσον αφορά την απόδοση χορηγήσεων αφού τα ποσοστά της ανέρχονται σε σχέση με το 2004 σε 40,7% 13,1% και 30,7% αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Η κεφαλαιακή επάρκεια τα δύο πρώτα χρόνια παρατηρούμε ότι παραμένει σταθερή.

Το 1999 η αύξηση της ανέρχεται στο 100% σε σχέση με το 1998 και αυτό οφείλεται στην αύξηση τόσο του μετοχικού κεφαλαίου όσο και των αποθεματικών. Το σύνολο του ενεργητικού αυξάνεται και αυτό κατά 5,5%.

Το ποσοστό 10% δείχνει και αυτό με τη σειρά του πως το 2000 υπήρξε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από τους μετόχους καθώς και αύξηση του συνόλου του ενεργητικού.

Το 2001 και το 2002 υπάρχει μείωση της κεφαλαιακής επάρκειας με ποσοστό που αγγίζει το 9,2% και 50% το 2002. Οι μειώσεις των αναφερόμενων ετών οφείλονται στις υποτιμήσεις του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου χρεογράφων, οι οποίες αφορούν μεγάλο ποσοστό μετοχών που μεταβιβάστηκαν από το δημόσιο για οικονομική εξυγίανση.

Το έτος 2003 η κεφαλαιακή επάρκεια δεν λαμβάνει καμιά μεταβολή, ενώ το 2004 υπάρχει πτώση κατά 20% λόγω μείωσης των συνολικών αποθεματικών κατά 18,2%, η οποία προήλθε από αύξηση των υποαξιών των μετοχών από την αποτίμηση του χαρτοφυλακίου της, καθώς και από την μείωση των αποθεματικών για ίδιες μετοχές.

Τα Δ.Λ.Π. μεταβάλλουν θετικά την κεφαλαιακή επάρκεια και της χαρίζουν το υψηλότερο ποσοστό όλων των εξεταζόμενων ετών που φτάνει το 13,7% έναντι το 2004. η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, στην πώληση ιδίων μετοχών, στην αύξηση της αποτίμησης των διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων καθώς και της πραγματοποίησης κερδών ύψους 112.350€

ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ & ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Μηδενικά παρουσιάζονται τα καθαρά κέρδη το 1997 και 1998 με αποτέλεσμα ο δείκτης της απόδοσης χορηγήσεων και καταθέσεων να είναι μηδενικός.

Το 2000 τώρα, η απόδοση μειώνεται κατά 50% λόγω της μείωσης των καθαρών κερδών κατά 25% ενώ το 2001 η απόδοση των χορηγήσεων και καταθέσεων παραμένει, λόγω ανάλογης αυξομείωσης των στοιχείων που χρησιμοποιούνται στον αριθμοδείκτη αυτό.

Το 2001 το μέγεθος δεν μεταβάλλεται ενώ το 2002 μειώνεται κατά πολύ και φτάνει ο 96,1%, λόγω της υπερβολικής μείωσης των καθαρών κερδών, ποσοστό που αγγίζει το 53%. Το σύνολο των καταθέσεων και χορηγήσεων αυξήθηκαν περίπου κατά 2 δις.

Το ποσοστό 310% υποδηλώνει αυτή τη χρονιά η ΑΤΕbank πραγματοποίησε τα υψηλότερα κέρδη σε σχέση με τις χορηγήσεις και καταθέσεις. Αυτή η άνοδος προήλθε από την αύξηση των χορηγήσεων κι καταθέσεων κατά 2 περίπου δις.

Το 2004 αυξήθηκε η απόδοση στο 87,5% λόγω αύξησης τόσο των καθαρών κερδών της τράπεζας και τα 109,9% όσο και των χορηγήσεων και καταθέσεων της κατά 3δις περίπου. Οι καταθέσεις οφείλονται κυρίως στην αύξηση των καταθέσεων ταμειυτηρίου, όψεως, προθεσμίας ενώ οι χορηγήσεις στα δάνεια που δόθηκαν τους αγρότες, στα στεγαστικά καταναλωτικά δάνεια.

Το 2005 με αύξηση 33,3% μας δείχνει πως επηρέασαν τα Δ.Λ.Π., με την εισαγωγή τους, την οικονομική ζωή της ΑΤΕbank. Το ευτύχημα είναι πως οι αλλαγές αυτές κρίνονται θετικές αφού

υπήρξαν αυξήσεις στις χορηγήσεις στεγαστικών, καταναλωτικών δανείων καθώς και δανείων προς ναυτιλιακές και τουριστικές επιχειρήσεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό δανείων αυτή τη χρονιά, το κατέχουν οι η χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Παράλληλα, αυξήθηκαν και οι καταθέσεις προθεσμίας και ταμειυτηρίου άρα και τα καθαρά κέρδη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αποκρυστάλλωση της πορείας της ΑΤΕbank ήταν αποτέλεσμα μιας "ακτινογραφικής" μελέτης των στοιχείων του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης, από το 1997 μέχρι και το 2005.

Στη διάρκεια των εννέα αυτών ετών, η τράπεζα πέρασε από πολλά στάδια. Ξεκινώντας το 1997, είναι γνωστό πως κατέχει την πρώτη θέση στην αγορά και παρόλο που τα κέρδη της εμφανίζονται μηδενικά, οι επιδόσεις της θεωρούνται καλύτερες. Το ίδιο συνεχίζει να ισχύει και την επόμενη χρονιά το 1998. Γεγονός που επιβεβαιώνει η συνέχιση στήριξης του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος και η υποβοήθηση της ευρύτερης ανάπτυξης του αγροτικού χώρου. Όσο για το έτος 1999 θεωρήθηκε το καλύτερο μέχρι στιγμής από άποψη οικονομικών αποτελεσμάτων και η ΑΤΕbank συνεχίζει να προετοιμάζεται για ένα νέο δρόμο με ακόμα καλύτερες επιδόσεις. Αυτό το πετυχαίνει το 2000 σε αντίθεση με το 2001 η οποία θεωρείται δύσκολη χρονιά για την κεφαλαιαγορά, η ΑΤΕbank συνεχίζει ν' αντιμετωπίζει με αξιοπρέπεια τις όποιες δυσχέρειες προκύπτουν. Αυτή τη χρονιά η τράπεζα αντιμετώπισε δύο μεγάλες αλλαγές που την επηρέασαν αρνητικά. Αναφέρομαι φυσικά στην εισαγωγή της στο Χ.Α.Α καθώς και στο απρόσμενο χτύπημα της 11 Σεπτεμβρίου, όπου είχαμε αισθητή πτώση στη τιμή της μετοχής της. Το 2002 παρουσιάζει χαρακτηριστικά μειωμένης συνολικής κερδοφορίας, αλλά σταθερότητας στην οργανική κερδοφορία. Η μείωση δηλαδή αυτών των κερδών οφείλεται στις απώλειες από τίτλους ομολόγων και στην πτώση των τιμών των μετοχών του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου. Προσπάθειες βελτίωσης συνεχίζουν να λαμβάνουν χώρο και έτσι το 2003 η ΑΤΕbank "βαπτίζεται" ως κερδοφόρα στη χρηματιστηριακή αγορά για πρώτη φορά. Η πρόκληση με την οποία βρέθηκε αντιμέτωπη η τράπεζα το 2004, ήταν η διενέργεια των Ολυμπιακών Αγώνων από την Ελλάδα. Έτσι προέβη στη ρύθμιση οφειλών με το νόμο των Πανωτοκίων²⁹ με αποτέλεσμα την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της. Απόρροια του ανωτέρω ήταν η απόκτηση κερδών.

Ένα ακόμα πρόβλημα που κλήθηκε ν' αντιμετωπίσει η ΑΤΕbank το 2005 ήταν αυτό της εφαρμογής των Δ.Λ.Π. Οι απαιτούμενες αναπροσαρμογές μείωσαν την καθαρή θέση της και έτσι αναγκαστικά αύξησε το μετοχικό της κεφάλαιο.

²⁹ Όπου μειώθηκαν οι οφειλές των αγροτών κατά μέσο όρο 70% περίπου.

Τέλος, η πορεία της ΑΤΕbank στ' αναφερόμενα έτη χαρακτηρίστηκε ως ανοδική. Παρόλα τα προβλήματα και τον ανταγωνισμό που διαφαίνονται να κλονίζουν την ύπαρξή της, συνεχίζει να προσπαθεί για ένα πιο κερδοφόρο μέλλον.

Πιστεύω, πως για να αντιμετωπίσει πιο εύκολα τον ανταγωνισμό και να φτάσει τους στόχους που έχει θέσει σαν εμπορική τράπεζα θα πρέπει να εντείνει τις διαδικασίες αναδιάρθρωσης στους εξής παρακάτω βασικούς τομείς:

- 1)Με τοποθετήσεις των χρημάτων σε ασφαλή προϊόντα (π.χ στεγαστικά, επενδυτικά δάνεια)
- 2)Με μείωση του κόστους λειτουργίας της (π.χ μισθοδοσία, ασφαλιστικά ταμεία)
- 3)Με επέκταση των εργασιών της τράπεζας και εκτός συνόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναστασίου Σπ.Παπαναστασάτου (αναπληρωτής καθηγητής του πανεπιστημίου Πειραιώς μέλος του Εθνικού συμβουλίου Λογιστικής), *Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο*, εκδόσεις Α. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Α.Ε, Πειραιάς 1992
- Νικήτα Α.Νιάρχου (καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών), *Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων Η'* έκδοση, εκδόσεις ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Α.Ε, Αθήνα 2004
- Βασιλείου Ν.Σαρσέντη-Αναστάσιο Σπ.Παπαναστασάτου, *Λογιστική Εταιριών Δ'* έκδοση, εκδόσεις ΑΘ.ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Α.Ε, Αθήνα 2002
- Ciaran Walsh, *Αριθμοδείκτες και Management*, εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ, Αθήνα 1997
- Βασίλειος Φ.Φίλιος-M.Soc.Sc-Ph.D, *Χρηματοοικονομική Ανάλυση Α'* τόμος Β' έκδοση, ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ, Αθήνα 1996
- Τριάντος Νικόλαος (καθηγητής), *Χρηματοοικονομική Λογιστική Ι*, ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, Τ.Ε.Ι Ηπείρου
- Ανδρέα Μ.Ρεβάνογλου-Ιωάννη Δ.Γεωργόπουλου (οικονομολόγοι), *Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Α.Σ Γ'* έκδοση, εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 2003
- Δημήτριος Θ.Πατρινός, *Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοπιστωτική Πολιτική*, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ ΑΕΒΕ, Αθήνα 1999
- Δρ.Π.Α.Κιόχος-Δρ.Γ.Δ.Παπανικολάου, *Χρήμα-Πίστη-Τράπεζες Β'* έκδοση, εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, Αθήνα 1999
- Κωνσταντίνος Κάντζος MBA.Ph.D, *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Γ'* έκδοση, εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 2002
- Αργύρης Λεων.Αδαμίδης (καθηγητής Τ.Ε.Ι Θεσ/νίκης), *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων*, εκδόσεις UNIVERSITY STUDIO PRESS, Θεσ/νίκη 1998
- Ιωάννα Δημοπούλου-Δημάκη (MS Λογιστικής Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι Αθήνας), *Γενική Λογιστική Χρηματοοικονομική Προσέγγιση*, εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, 1996
- Βασίλειος Φ.Φίλιος, *η Οικονομική Των Τραπεζικών Επιχειρήσεων*, εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 1994
- Νικόλαος Γ.Πειρουνάκης Ph.D, *Χρηματοοικονομική Διαχείριση Γ'* έκδοση, εκδόσεις ANIBUS, 1993

- “ Παναγιώτης Βασι. Παπαδέας (επικ.καθηγητής Λογιστικής), *Τραπεζικές Εργασίες & Παράγωγα μέσω του Κ.Α.Σ.Τ*, εκδόσεις Π.ΠΑΠΑΔΕΑΣ, Αθήνα 2001
- “ Αντ.Χ.Ζητρίδη (διευθυντής), *Το Τραπεζικό Σύστημα της Ελλάδας Β' έκδοση*, Αθήνα 1973
- “ Γ.Σταματούκου-Π.Σπάθη, *Αγροτική Πίστη*, εκδόσεις ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ, Αθήνα 1991
- “ Νίκου .Π.Γιάλια, *Το Έργο και η Δράση της Αγροτικής Τράπεζης κατά την πρώτη εικοσιπενταετία*, Αθήνα 1954
- “ Βασίλη Τ.Δρούγκα (Μ.Sc)-Δημήτρη Ι.Μηλιακού (Μ.Sc), *η Α.Τ.Ε και το Τραπεζικό Σύστημα*, εκδόσεις ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ, Αθήνα 1986
- “ Λεωνίδα Καββαδία, *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ, Ιανουάριος 2007
- “ Ιωάννης Λ.Φίλος, *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα - οδηγός πρώτης εφαρμογής*, εκδόσεις ΛΑΜΜΕΣΟΣ, Αθήνα 2003
- “ Εκθέσεις εργασιών Α.Τ.Εbank από το 1997-2005.

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- “ www.ate.gr
- “ www.logistis.gr
- “ www.hba.gr
- “ www.krapis.com